tyt

TÜRKÇE

KONU TARAMA SINAVI 01

- Sözcük Anlamı
- Sözcükler Arası Anlam İlişkileri
- Söz Öbeğinde Anlam
- Sözcükte Anlam Olayları

1. Çocuk, elinde büyük bir paket tutuyordu.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "tutmak" sözcüğü bu cümledekiyle aynı anlamda kullanılmıştır?

A) Kucağında, oyuncak bebeği tutuyordu.
B) Siz gelinceye kadar çocuğu ben tutarım.
C) Vahşi hayvanları kafeste tutmak güçtür.
D) Bu yazılarınız iki sütun tutar.
E) Kar bir tutarsa her yeri doldurur.

2. "Kaçmak" **sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "saklanmak" **anlamında kullanılmıştır?**

A) Ben zahmetten hiç kaçmam.
B) Çorabının telleri kaçmıştı.
C) Kasabı gören kedi çöpün içine kaçtı.
D) Kulağına su kaçmış.
E) Biz içeri girince rahatı kaçtı.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili söz mecaz anlamıyla kullanılmıştır?**

A) Servis, çocukları okuldan aldı.
B) Evin duvarından bahçeye atladı.
C) İskelenin yanından denize atladı.
D) Soğuk rüzgâr bende tatlı bir his uyandırdı.
E) Lokantanın zemini oldukça temizdi.

4. **Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi gerçek anlamının dışında kullanılmıştır?**

A) Çamaşır ipi koptu.
B) İşine bağlı bir adamdır.
C) Bahçeleri evlere toprak yollar bağlardı.
D) Yolda oynayan çocuklara bakıyordu.
E) Ağaçtan düşüp ayağını kırdı.

5. Bu haber bütün sınıfı sevindirmişti.

Bu cümlede "sınıf" sözcüğüyle "sınıfta bulunan öğrenciler" kastedilmiştir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde buna benzer bir kullanım söz konusudur?

A) İnsanların çoğu, kurulu düzene alışmıştır.
B) Gerçek yazarlar insanlarca anlaşılmamıştır.
C) Şairler sözleriyle toplumu sarsabilir.
D) Sanatçı da yaşarken yaşatmalıdır.
E) Yıllarca Yunus'u okuyarak büyüdük.

6. I. Olayı duyunca gözlerimdeki perde kalktı.
II. Sıkıntı basmış, terlemeye başlamıştı.
III. Sürgün yıllarında yeni bir eser doğdu.
IV. Arabanın etrafını köpekler sardı.
V. Konukları biz çok sıcak karşıladık.

Yukarıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük mecaz anlamıyla kullanılmamıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecazlı bir söyleyiş yoktur?**

A) Bugünün işini yarına bırakma.
B) Altın yere düşmekle pul olmaz.
C) Baca eğri de olsa dumanı doğru çıkar.
D) Irmaktan geçerken at değiştirilmez.
E) Rüzgâr eken fırtına biçer.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "neden" **sözcüğü** "İnsanoğlu neden mutlu olmayı beceremez, anlamıyorum." **cümlesindeki ile aynı anlamda kullanılmıştır?**

A) Özel nedenlerden dolayı onunla konuşmuyor.
B) Biz neden olayları bu kadar büyütürüz?
C) Bazı nedenler sorgulanmamalı.
D) Bunun nedenini sormanızı istemiyorum.
E) Olayın arkasındaki nedenler araştırılıyor.

ÖRNEKTİR

9. Gerçek anlamlı bir sözcük, anlam genişlemesi yoluyla mecaz bir anlam kazanabilir. Örneğin; "Sıcak bir çorba içti." cümlesinde gerçek anlamıyla kullanılan "sıcak" sözcüğü, "Sıcak bir karşılamaydı." cümlesinde mecaz anlamda kullanılmıştır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bunu örneklendiren bir kullanım vardır?

A) Tatil için deniz kenarını seçtiler.
B) Yok yere kendini ateşe attı.
C) Kar yağışı sabaha kadar sürdü.
D) Yönetim kurulu acilen toplandı.
E) Gelen konuklar tek tek karşılandı.

10. **Aşağıdakilerin hangisinde "bakmak" sözcüğünün anlamıyla kullanımı birbirine uymamaktadır?**

	Anlamı	Kullanımı
A)	Bakışı bir şey üzerine çevirmemek	Konuşurken gözlerini kaldırıp insanın yüzüne bakmazdı.
B)	Yüzü bir yöne doğru olmak	Limana bakan penceresinden deniz görünürdü.
C)	Bir işi yapmakla görevli olmak	Pasaport işlerine polis bakar.
D)	Önem vererek üzerinde durmak	Bazı duygulara kutsal gözle bakanları anlayışla karşılamak gerekir.
E)	Yapılabilmesi bir şeye bağlı bulunmak	Üç çocuklu bir aileye bakıyordu.

11. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde karşıt kavramlar bir arada kullanılmıştır?**

A) Ah şu yalnızlık kemik gibi
Ne yana dönsen batar
B) Aydınlığa koştum karanlık çıktı
Her sevgi, her vefa bir anlık çıktı
C) Karşımda duran yüce dağlar
Ayrılık yüreğimi dağlar
D) Çabucak gönderin çeliklere su
Çiğneyin çığlarım şu çılgın çağı
E) Akşam yine akşam, yine akşam
Bir sırma kemerdir suya baksam

12. İçindeki sıkıntı iyice dağılmıştı (I). Duyduğu kaval sesiyle gözü, karşı yamaçlara kaydı (II). Çoban Ali, sürüsünü otlatıyordu (III). Ondan biraz ilerdeki bağda iki ata koştuğu (IV) kara sabanla Arif Emmi bahar çifti sürüyordu (V).

Bu parçadaki numaralanmış sözcük ya da sözlerin kullanıldığı anlam ile ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

A) I. sözcük, etkisi ve gücü azalmak
B) II. sözcük, görüş açısı değişmek
C) III. sözcük, hayvanın yemesini sağlamak
D) IV. sözcük, adım atışlarını hızlandırmak
E) V. sözcük, toprağı işlemek

13. Şiir bir sorun, bir durum üzerinde ölçülü (I) konuşan, susunca da bizim düşünmemizi bekleyen bir olgunluktur (II), bir kıvamını bulmadır (III). Yani ben, şiir eğitimi diye bir şey olduğunda ısrar ediyorum (IV). Ve böyle bir eğitim ancak kendi milletimizin şiir serüvenini kavramakla (V) sağlanır.

Bu parçadaki numaralanmış sözcük ya da sözlerin kullanıldığı anlam ile ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

A) I. sözcük, dengeli, aşırı olmayan
B) II. sözcük, tecrübeli olma, yetkinlik
C) III. sözcük, en yalın olanı bulma
D) IV. sözcük, üstünde durma
E) V. sözcük, anlama, algılama

14. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "haydi" sözcüğü "Haydi sen git, beni yalnız bırak." cümlesindeki ile aynı anlamda kullanılmıştır?**

A) Haydi hep birlikte çıkalım.
B) Haydi senin dediğin olsun.
C) Altmış, yetmiş haydi yüz yıl yaşayalım.
D) Haydi oradan bizimle dalga geçme.
E) Haydi gelmedi, bir haber göndereydi.

ÖRNEKTİR

15. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük sesteştir?**

A) Yurdun her yerine yağmur yağdı.
B) Bahçemizde birçok çiçek vardı.
C) Evin bütün odalarını boyattık.
D) Yağan dolu seraları çökertti.
E) Sınıfın ortamı öğrencileri etkiliyor.

16. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "el" sözü deyim içinde kullanılmamıştır?**

A) Bugüne kadar nâmerde el açmadı.
B) Bu işte el alışkanlığı kazanmıştı.
C) Bazı eşyaları el altında bulundurmak gerekir.
D) Anadolu'ya el altından asker gönderiyordu.
E) Kardeşimin elinde bir hediye paketi vardı.

17. Bir tek kelimeyle belirtilebilen bir kavramı, birden çok kelimeyle anlatmaya "dolaylama" denir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, dolaylama yoktur?

A) Bu dergide güçlü kalemler var.
B) Bugüne kadar hayat arkadaşını hiç üzmedi.
C) Artık eski sanatçılar beyaz perdede görünmüyor.
D) Her yıl Türkiye'nin ciğerleri cayır cayır yanıyor.
E) Yedi tepeli şehri izledim uçaktan.

18. **Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcükler anlamca birbirine en yakındır?**

A) Boş arsada oynayan çocukların oyununa katılmış, onlarla futbol oynamıştı.
B) Yolda birikmiş suya basarak çamurları dağıttı, etrafa saçtı.
C) Çoban kurtların hepsini kovdu, kimseden yardım istemedi.
D) Alacaklıdan kaçtı, sonra eve girdi.
E) Yaşasın tatil, diye bağırdı; kendini gösterdi.

19. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükler anlamca birbirine en yakındır?**

A) Bir anda irkildi, ayaklarının arasından bir şeyler kaçırıvermişti.
B) Nefes nefese tepeye ulaştı, tepede avını aramaya başladı.
C) Sesin geldiği tarafa yöneldi, o tarafa doğru ilerledi.
D) Biraz ilerde bir kımıltı fark etti, gözleri kocaman açıldı.
E) Dizlerindeki kuvvet tükendi ama yanındakilere artık bittiğini belli etmek istemiyordu.

20. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "hiçbir yardım ve umut olmamak" anlamında bir deyim kullanılmıştır?**

A) Salona sen erkenden git, bana da yer kapmaya çalış.
B) Konuşmalardan hiç etkilenmiyor, üzerine bile almıyordu.
C) Korku, su içen bir ceylana saldıran kurt gibi süzüyordu gözlerini.
D) Yapabilecek bir şey kalmamıştı, adeta yer demir gök bakırdı.
E) Geminin batmasına sebep olan, kocaman bir buz dağıydı.

21. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim, açıklamasıyla birlikte verilmiştir?**

A) Karnım zil çalıyor, diyerek sofraya oturdu.
B) Kız renkten renge giriyor, verecek cevap bulamıyordu.
C) Uçan kuşa borcunun olduğunu cümle âlem biliyordu.
D) O birkaç günde her türlü çareye başvurdum, uçan kuştan medet umdum.
E) Bazen hayattaki olaylar filmlere taş çıkartacak kadar dramatik olabiliyor.

22. **Aşağıdakilerin hangisi "Kişiler ait oldukları ortamda başarılı olurlar ve mutlu yaşarlar." anlamına gelmektedir?**

A) Kaçan balık büyük olur.
B) Taş yerinde ağırdır.
C) Mızrak çuvala sığmaz.
D) Harman yel ile düğün el ile.
E) İşten artmaz, dişten artar.

ÖRNEKTİR

23. I. Sık sık seyahat etmiş, yükte hafif pahada ağır eşyalar almıştı.
II. Şikâyet etmeden yükünü çektiği bir yaşamı vardı.
III. İş söze döküldü mü süt dökmüş kediye dönüyordu.
IV. Onun usta olması için beş fırın ekmek yemesi gerekir.
V. Orkestra tam bir müzik ziyafeti çekti.

Yukarıdaki cümlelerde geçen altı çizili deyimlerden hangisi mecaz anlamıyla kullanılmamıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

24. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim açıklamasıyla birlikte verilmiştir?**

A) Yanlış tutumu yüzünden ikinci plana düştü.
B) Can acısı ile ağzından bir şeyler kaçırır diye korkuyordu.
C) Hepsi ona benzemek, onun yerini almak için can atıyordu.
D) İki sporcu herkesin gözü önünde başa baş güreşti.
E) Öğretmenin anlattıklarını çok dikkatle, kulak kesilmiş dinliyordu.

25. I. Bu toplantıda büyüklere söz düşmüyor.
II. Başkalarının yüzünden söz işittim.
III. Eğitim konusundan söz açılınca hiç susmazdı.
IV. Toplantıda ilk olarak başkan söz aldı.
V. Canımızı sıkan sözler söylerdi.

Yukarıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözlerden hangisi deyim içinde kullanılmamıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

26. I. Hemen hemen iki yıl oldu oraya gideli.
II. İster misin, buraya yerleşip kalsın!
III. Orayı özledin mi? Hem de nasıl!
IV. Hep birden yüklenmişlerdi o zaman çocuğun üstüne.
V. Bu iş yerini açmak için aşağı yukarı bir seneden beri çalışıyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözler anlamca birbirine en yakındır?

A) I. ve II. B) I. ve III. C) I. ve V. D) II. ve III. E) II. ve IV.

27. Şiir, yalnız dudaklardan çıkan kelimelerle (I) değil, onlarla birlikte dudaklarda sönüp giden (II) ama sönmeyenleri zenginleştiren kelimelerle yazılır. Bu bakımdan, şiir de sevgi gibidir. (III) Hangi sessizlik (IV), iki varlığın susup birbirine bakmalarından (V) daha canlı daha konuşkandır?

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisi "önemini yitirmek" **anlamında kullanılmıştır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

28. Yaşadığımız şehirler, mahalleler ve sokaklar, zaman içinde kendi seslerini üretir (I). Her şehrin, semtin ve mahallenin kendine has, (II) sakinlerinin ruhunu ve hayat tecrübesini (III) dillendiren sesleri vardır. Zamanla bu seslere alışır ve onları bünyemizden bir parça gibi benimseriz. (IV) Biri eksilecek olsa o mekânların tadı kaçar. (V)

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde "durumu kabullenmek" **anlamı vardır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

ÖRNEKTİR

Doğru: ..... Yanlış: ..... Net: .....

1. İnsanoğlu yaşadığı zaman dilimi boyunca hem ruhsal hem de fiziksel açıdan (bakımdan) (I) deneyimlediği olaylar aracılığıyla (II) (vasıtasıyla) hayatını anlamlandırmaya çalışır. İnsanın kendi yolunu belirleyebilmesi ve hayatın anlamını keşfetmesi uzun ve zorlu bir yolculuktur. Eserler (yapıtlar) (III) insanın algısının gelişmesini ve olaylara farklı açılardan bakmasını temin eder (IV) (sağlar). Farklı bakış açısı geliştirmenin alternatif (V) (değişken) yollarından biri de sembollerin yorumlanmasıdır. Eserlerde geçen sembollerin farklı kaynaklar yardımıyla keşfi, kuşkusuz okurun hayatına anlam kazandıran ve okurun yüksek bir bilince varmasını sağlayan önemli bir düşünsel egzersizdir.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerin hangisi, ayraç içinde verilen açıklamasıyla anlamca uyuşmamaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Türkçe bugün doruk noktadadır. En güzel dillerdendir. Ruh hâllerini, karmaşık insan meselelerini anlatacak seviyeye gelmiştir. Çok zenginleşmiştir. Çok güzel şiirler yazılmaktadır. Türkçe ile çok güzel piyesler, çok güzel romanlar yazılmaktadır.

Bu parçada geçen altı çizili sözle aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmektedir?

A) Türkçenin ilgi gördüğü
B) Dil meselesinin çözüldüğü
C) Türkçenin yüksek bir seviyeye geldiği
D) Okura Türkçenin sevdirildiği
E) Edebiyat yapıtlarının dili önemsediği

3. Doktorlar makinelere güvenmeye her zamankinden daha fazla istekli oldukları sürece algoritmaların düzenli olarak hayat kurtarması, çok uzun zaman almayabilir. Stanford Üniversitesi'nde ünlü bir yapay zekâ araştırmacısı olan Yardımcı Profesör Andrew Ng liderliğindeki bir grup araştırmacı, bir "machine-learning" modelinin EKG sonucu alınan düzensiz kalp çarpıntılarını bir uzmandan daha iyi tespit edebildiğini gösterdi. Otomatize edilmiş bu yaklaşımlar potansiyel açıdan ölümcül olabilen kalp çarpıntı düzensizliklerinin teşhisini daha güvenilir duruma getirerek bunun rutin tıbbi tedavide önemli rol oynayabilmesini sağlayabilir. Ayrıca kaynakların kıt olduğu alanlarda, kaliteli bakım yapılabilir hâle gelebilir.

Bu parçadaki altı çizili ifadeyle

I. Makine ve yapay zekâ marifetiyle hastalıkların önceden belirlenmesini mümkün kılan anlayışlar
II. Öteden beri kullanılan, alışılageldik tedavi yöntemleri
III. Sağlığı korumaya yönelik spor aktiviteleri

durumlarından hangilerine gönderme yapılmamıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

4. Kemaller... Orhan Kemal, Yaşar Kemal, Kemal Tahir. Benim sanat anlayışımda benden çok başarı kazanmış sanatçı arkadaşlarım olarak görüyorum. Yeniler arasında da Muzaffer Buyrukçu, Fakir Baykurt beni en çok ilgilendirenlerdendir. Tarık Dursun "Hasangiller"den ve Rızabey Aile Evi'nden uzaklaştıkça kendisini yitirecek diye korkuyorum. O eski ustalığından eser kalmayacağı endişesini taşıyorum.

Bu parçada "kendisini yitirmek" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Evrenselliğinden ödün vermek
B) Sanat anlayışını değiştirmek
C) Eserlerinde kaybolmak
D) Benzer düşüncelere kapılmak
E) Yetkinliğinden bir şeyler kaybetmek

ÖRNEKTİR

5. Yeni şiirin kadrosu, birbirlerinden habersiz çoğalıyor ve "Varlık", bu tam belirginleşmemiş şiiri, ayırma yeteneği göstererek yayımlıyordu. Bu nedenledir ki, İkinci Yeni'yi ilk keşfeden sayın Yaşar Nabi olmuştur ama o, bu şiiri tanımaktan kaçınmıştır.

Bu parçadaki altı çizili sözlerle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) İkinci Yeni şiirinin değerini anlamış fakat dışında kalmıştır.
B) İkinci Yeni şiirinin öncülüğünü yapmış ama kimseyi etkileyememiştir.
C) İkinci Yeni şiirinin ilk örneklerini yapıtlarına almıştır.
D) İkinci Yeni şairlerini etkilemiştir.
E) İkinci Yeni'ye katılmaktan korkmuştur.

6. Şiirin söz yapısındaki altüst oluş, genellikle anlamsız olarak yorumlandı ama bu şiir öğrenildikten sonra, yalın ve yüzeysel değil, karmaşık duygu ve düşüncelerin kaynağına inildi. Bu şiirde, fotoğrafsal ya da sinemasal görüntü oluşturan anlatım yoktu.

Bu parçada geçen "fotoğrafsal ya da sinemasal görüntü oluşturmak" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Düşünceye ağırlık verme
B) Duygusallığı öne çıkarma
C) Görüntü ve imaj oluşturma
D) Sade bir anlatım yeğleme
E) Basit olayları ele alma

7. Bu anlayışı hiçbir zaman geleceği olan bir akım olarak nitelemedik çünkü oluşmakta olan öze, var olan biçim dar geliyordu. Bu anlatım biçimini parçalamak, öze inmeksizin bu biçim değişikliğini gerçekleştirmek ön plana çıkıyor.

Bu parçada geçen altı çizili sözle aşağıdakilerden hangisi vurgulanmak istenmektedir?

A) Temel ögelerin ihmal edilmesi
B) Gerçekleştirilmek istenene mevcut durumun yeterli gelmemesi
C) Toplum sorunlarının şiirde geri plana atılması
D) Şiirin zevkine yazarların kendini kaptırması
E) Şiirin içeriğinin değişmesi

8. Romancı, kahramanını tam ve canlı bir model üzerine oluşturmak isteseydi, yalnız anlatmak istediği adamı tamamıyla bilemeyeceği ve tamamıyla anlayamayacağı için, gerektiği gibi canlandıramaz, bir adam hakkında üstünkörü bildiklerini söylemiş olmaktan başka bir şey yapmış bulunmazdı.

Bu parçada geçen altı çizili sözle aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmektedir?

A) İnceliklerini bilmeden özensizce anlatma
B) Aklına geldiği gibi söyleme
C) Sıradan kahramanlar seçme
D) Olayları ayrıntılarıyla ele alma
E) Söyleyeceklerini önceden oluşturma

9. Her, keyifle okuyoruz, diyene inanıp kendinizi onların keyfini artırmaya adarsanız, artık okurun, üstelik yalnızca bir tip okurun dümen suyuna girmişsiniz demektir. Çıkışı yoktur bu yolun.

Bu cümledeki altı çizili sözle yazar aşağıdakilerden hangisini vurgulamaktadır?

A) Okurun hayatını yazdığını
B) Her şeyde okura bağımlı kaldığı
C) Okuru rahatlatmaya çalıştığı
D) Kendini okura adadığı
E) Zor bir yola girdiği

10. İlhan Berk, "Şiir büyük ama çok büyük diller istiyor." diye yazıyor günlüğünde. "Bir iki yönü var bizim dilimizin daha" diyor, "bir orasını işlemişiz, öbür yönlere gitmemişiz, hiç bilinmiyor da." Neden bu? Dil evreninde herkesin gidip geldiği asfalt yol üzerinde dönüyoruz da ondan.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Daha önce denenmiş olanların dışına çıkamama
B) Unutulmuş olan yönlerini ortaya koyma
C) Ana dilini tam olarak öğrenmeme
D) Kendinden öncekileri yok sayma
E) Belli bir konu üzerinde yoğunlaşma

ÖRNEKTİR

11. Sembol (simge); çoğunlukla başka bir şeyin yerinde duran, (I) onun yerini alan, onu temsil eden şeydir. Bu hâliyle sembolün tanımını pek anlayamayız. Fakat beş duyumuzu da bazı sembollerle ifade edebileceğimizi düşünür ve bu sembolleri inceleyecek (araştıracak) (II) olursak konu biraz daha ilginçleşecektir (karmaşıklaşacaktır) (III). Bunu yapmak için, sözü edilen (bahsedilen) (IV) bu sembollerin bir tecrübenin, bir duygunun ya da bir düşüncenin yerine geçtiğini onaylamamız (V) (kabul etmemiz) gerekecektir. Böyle bir sembol, şuurumuzun dışını yansıtmaktadır. Sembolize ettiği şey ise içimizde saklıdır.

Bu parçadaki numaralanmış ifadelerin hangisi, ayraç içinde verilen açıklamasıyla anlamca uyuşmamaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E)V

12. Yahya Kemal, bir gün etrafındakilere "erenler" redifli *Veda Gazeli*'ni okuyup okumadıklarını sorar. Şair Haşim Nezihi Okay, üstada nazikçe, okuyup sevdiğini fakat şiirin biraz Yunus koktuğunu söyler.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?

A) Çok okunup söylenme
B) Halkın dilinde dolanıp durma
C) Yunus'un şiir tarzını anımsatma
D) Yunus'un şiir anlayışını hiçe sayma
E) Yaşama Yunus gibi bakma

13. Okur milletinin tozunu yatıştıramadığı meraklarından biri de yazarların yazma biçimidir. Her yazara adım başı sorulmuştur şu soru: "Yazılarınızı nasıl yazıyorsunuz?" Okurun ne işine benim nasıl yazdığım, yazarken neler yaşadığım, deyip geçebilirsiniz. Ama o ateşli merak dinecek gibi değildir. Okur, ille de kamera arkasını görmek ister.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yazarların yaşamlarının yapıtlarına yansıması
B) Yazarların yapıtlarının oluşum sürecinin bilinmek istenmesi
C) Kendini gizleyen sanatçının okunmaması
D) Yaşamı merak edilmeyen yazarın okura uzak olması
E) Yazarların gerçek yaşamının sorgulanmasını sevmemesi

14. Esasen felsefenin konusu, her bireysel var oluşun temel toplumsal ve tarihsel yanındaki insan yaşamıdır. Bize, her tarihî çağa, o çağa egemen olmuş yaşamın ve kuşakların bakışı ile bakma olanağını sağlayan etkinlik, felsefedir. Felsefe ile uğraşmak, daha ötelere açılmak ve bireysel yaşamın özünü araştırmaktır. Bir yanıyla bilimdir o, nesnelerin bilgisidir. Bir yanıyla ise gerçekler arasında gidip gelirken yol göstericiliğine ihtiyaç hissettiğimiz bir pusuladır. Ama özellikle ilk filozoflar açısından baktığımızda, o bir yaşam biçimidir.

Bu parçada, aşağıdaki sözlerden hangisinin anlamını karşılayan bir ifade yoktur?

A) Hayat tarzı
B) Gereksinim duymak
C) Kültürel yapı
D) Sosyal taraf
E) Tarihsel devir

15. Pek çok edebiyat tutkunu, pek çok ünlü şair ve yazarın 40'ında, 50'sinde eleğini duvara asıverdiği çok olmuştur. Kütüphaneler, yaşayan "eski şair"lerin eserleriyle doludur. Belli ki onlar zamanın peşinden gitmeyi başaramadılar ya da o denli tutkuyla, aşkla bağlanmamışlardı edebiyata.

Bu parçada geçen "eleğini duvara asmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Düşüncelerini geliştirememe
B) Zihinleri işletemez hâle gelme
C) Geçmişle bağ kuramama
D) Her şeyden elini çekme, işini bırakma
E) Kendini belli ölçütlerle sınırlama

16. Fazıl Hüsnü Dağlarca alay ediyor zamanla ve yaşlılıkla. Abdullah Kılıç'ın "Emsallerinizle görüşüyor musunuz?" sorusuna "Benim emsallerim sizlersiniz." karşılığını veriyor. Dağlarca, cüzdanını açıyor ve "taze" bir şiir çıkarıp okuyor.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yaşlılığın sıkıcı bir dönem olduğu
B) Zamanın insanı çaresiz bıraktığı
C) Döneminin sorunlarını anlattığı
D) Döneminin insanlarını iyi gözlemlediği
E) Düşünceleriyle zamanın peşinden gittiği

ÖRNEKTİR

17. İnsanın "yeni" karşısındaki durumunu söylerken "yeni"yi sınırlandırıp kısıtlamak doğru mu? Elbette hayır... Yeni bir din karşısında ne ise insan; yeni bir şiir, yeni bir giysi, bir moda, bir yemek türü, bir otomobil karşısında da aynı heyecanı ve tereddütü, aynı kekremsi tadı duyar.

Bu parçada geçen "kekremsi tadı duymak" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Vücutta acı duymak
B) Çok fazla heyecanlanmak
C) Büyük bir üzüntü duymak
D) Söyleyecek söz bulamamak
E) Korkuyla karışık tedirgin olmak

18. Pieter Zeeman 1902'de Hendrik Lorentz ile birlikte Nobel Fizik Ödülü'nü kazanmış, Zeeman efektinin teorisyeni, Hollandalı bilim insanı. Pieter Zeeman, Schouwen-Duiveland şehrinin küçük bir kasabası olan Zonnemaire'de, 1865'te doğdu. Erken yaşlarda fizikle ilgilenmeye başladı. 1883'te Kutup ışıkları belirgin bir şekilde Hollanda'da görüldü. Bu durum, Zeeman'ın astronomiye ve dolaylı olarak da fiziğe ilgi duymaya başlamasına vesile oldu. Lisedeyken fizikle ilgili bir konuda yazdığı yazıyı Nature dergisine yolladı. Dergi editörünün övgüsünü kazandı. 1896'da, tezini verdikten üç yıl sonra, "Zeeman" efekti adı ile bilinen kuramı geliştirdi.

Bu parçadaki altı çizili ifadeyle

I. Zeeman'ın Nobel Fizik Ödülü'nü elde etmesi
II. 1883'te Kutup ışıklarının belirgin bir şekilde Hollanda'da görülmesi
III. Zeeman'ınSchouwen-Duiveland şehrinin küçük bir kasabası olan Zonnemaire'de dünyaya gelmesi

durumlarından hangilerine gönderme yapılmıştır?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I. ve III. E) II. ve III.

19. Türkiye'de kötü yazarların, okuyucuların zevkine her gün yaptıkları suikastlere rağmen, bir okuyucu buhranı yoktur, eser buhranı vardır.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Okuma alışkanlığının olduğu
B) Okur sıkıntısının olmadığı
C) Okumanın teşvik edildiği
D) Okurun kafasının karışık olduğu
E) Okurların isteklerinin olmadığı

20. Eski zamanlarda destanlar, efsaneler vardı. Şimdi bu destanlar eski zamanların anıt eserleridir. Gelecekte de romanlara belki böyle bakılacak. Çünkü roman insanoğlunun hayatının çok yönlü göstergesidir.

Bu parçada geçen "eski zamanların anıt eserleri" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Dönemlerine kaynaklık etmek
B) Dönemlerinde yüksek değere sahip olmak
C) Zamanın öncesine ışık tutmak
D) Zengin bir birikime sahip olmak
E) Belli bir sanatçıya ait olmamak

21. Savaş yıllarının insanın ruhunu daraltan atmosferi; evde kendisine baskı uygulayan baba, evden kaçış ve kendi ayakları üzerinde durma çabası, hayatı altüst eden arkadaşlıklar ve hayata tutunma mücadelesini anlatan bir roman...

Bu cümledeki "kendi ayakları üzerinde durma çabası" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) İnsanlarla iyi geçinmek
B) Başkalarına yardımcı olmak
C) Fiziksel rahatsızlıktan korunabilmek
D) Dostluklara sahip çıkmak
E) Yaşamını tek başına sağlayabilmek

22. Yazarken kitapları bir yana bırakır, aklımdan çıkarırım; kendi gidişimi aksatırlar diye. Gerçekten de iyi yazarlar üstüme fena abanır, yüreksiz ederler beni.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yazma eyleminde tarafsız olma
B) Yazma cesaretini kırma
C) Belli kuralların dışına çıkma
D) Düşüncelerini arka plana koyma
E) Farklı yollar deneme

ÖRNEKTİR

- Cümlede Kavramlar
- Cümle Yorumu

1. (I) Düşündüklerini, yaşadıklarını, acılarını birbirleriyle paylaşmak isteyen kimi insanlar kaleme sarılıp roman yazmıştır. (II) Böylece okuyucu ile yakın bir diyalog kurmuşlardır. (III) Bu kişiler arasında ilim adamlarını, sanatkârları ve bürokratları görmek mümkün. (IV) Böyle olunca roman sayısı hızla artıyor ama özlemini duyduğumuz Batılı anlamda edebî romanda azalma görülüyor. (V) Günümüzde büyük romanlar yazılmıyor. (VI) Çünkü oturmuş bir dil mevcut değil.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden başlayarak olumsuz nitelikli eleştiriye yer verilmiştir?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

2. (I) Roman sanatımız 1872'de Şemsettin Sami'nin *Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat*'ı ile başlamıştı, denebilir. (II) İlk otuz yılı acemiliklerle, bocalamalarla geçti. (III) İlk doruğuna Halit Ziya'nın *Aşk-ı Memnu*'su ile ulaştı. (IV) Halit Ziya, edebiyatımız için parlak bir talihti. (V) *Aşk-ı Memnu* gününün Avrupa romanlarıyla boy ölçülen değerler taşıyordu. (VI) Diyelim ki Fransızca yazılmış olsaydı ya da başarılı bir çevirisi yapılsaydı, Avrupa'da da övgü alabilirdi.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde varsayım söz konusudur?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

3. (I) Roman türü, Rönesans'la birlikte edebî nitelik kazanmaya başlamıştır. (II) *Don Kişot*'la birlikte ortaya konulan önemli eserler vardır. (III) Roman, sanatın belli başlı meselelerini toplumun çeşitli kesimlerinden seçilmiş insanlarla tartışır ve modern bir toplum biraz da bu tartışma ile ortaya çıkar. (IV) Özellikle yazarlar bu konumundan dolayı roman türünde eser vermişlerdir. (V) Batılı romancılar için kaynak; gelenek, dil ve insan meselesidir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde romanın işlevinden söz edilmiştir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. (I) *Bereketli Topraklar Üzerinde*'de, gurbete çıkan tarım işçilerinin ezilişleri, ırgat ve işçi dünyasındaki yaşayışın sertliği anlatılır. (II) Orhan Kemal'in romanlarının ve hikâyelerinin özelliği olan az betimleme, bol ve kısa cümlelerden oluşan konuşmalar bu romanda da görülmektedir. (III) Orhan Kemal, bu anlatım yöntemiyle işçilerin hayat mücadelesindeki acıyı, argo sözlerle okuyucusuna hissettirir. (IV) Çukurova'ya ekmeğini kazanmaya gelen işçilerin saf ve şaşkın hâllerini, çaresizliklerini anlatır. (V) Bu insanlar hayatlarında ilk kez şehir gören, otomobilin adını bile duymayan insanlardır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde romanı özetlemeyi amaçlayan nitelik ağır basmaktadır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. (I) Bizim edebiyatımızın en güçlü ve itibarlı türü daima şiir olmuştur. (II) Kuvvetli ve saygın bir halk ve divan şiiri geleneğimiz vardır. (III) Halbuki roman şiire göre hem yenidir hem de şiir kadar önemli bir sanat olarak görülmez. (IV) Hatta bizim ülkemizde herkesin hayatı romandır da yazmak bir çeşit hamallık sayılır. (V) Buna karşın son 50 yıldır roman sanatı kültürümüze yerleşmiş, son 10 yıldır romancıların da para kazanmaya başlamasıyla roman sanatı daha ciddiye alınır olmuştur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde "karşılaştırma" yoktur?

A) I. ve II. B) I. ve III. C) II. ve IV. D) IV. ve V. E) II. ve V.

6. (I) Günümüzde roman kendine ait bir "önerme"den yoksundur. (II) Nelerden nasıl söz ederse etsin, kendine ait bir gerçekliği, özerkliği yoktur. (III) Roman, var olan toplumsal, siyasal, ekonomik ve ideolojik yapıya eklenmiştir. (IV) Tüm işlevi bu var olan (egemen) yapıyı yeniden üretmektedir. (V) Öyleyse bugün yazılan ve okunan romanı önceki dönemlerden ayırt etmek gerekir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir çıkarımda bulunulmuştur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

ÖRNEKTIR

7. (I) Peyami Safa'nın yazı hayatının son safhasında kaleme aldığı *Yalnızız* türünün en iyi örnekleri arasında sayılması gereken bir romandır. (II) *Yalnızız*, aynı zamanda yazarın son romanıdır. (III) Kanaatimce Peyami Safa'nın düşünce ve sanat gücünü aksettiren olgun bir eseridir de. (IV) Sadece anlatım tekniğiyle düşünce romanı türünün başarılı bir örneği sayılmaya değer bir roman. (V) Edebiyat araştırmacısı, söz konusu eserde yeni konular bulabilir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde değerlendirme yapılmamıştır?

A) I. ve II. B) III. ve IV. C) I. ve III. D) II. ve V. E) III. ve IV.

8. (I) Yazarın 1930'lu yıllarda kaleme aldığı *Üç İstanbul* romanı edebiyat dışına itilme ile karşı karşıya gelmiştir. (II) Zamanında pek itibar görmese de bugün artık kimi eleştirmenlerce en iyi yirmi Türk romanı arasında sayılmaktadır. (III) Kimilerince ise roman tarihimizin en iddialı eserlerinden biri kabul edilmektedir. (IV) Gecikmeli de olsa edebiyat dünyasındaki itibarı ve yerinin sağlamlığı okuyunca anlaşılmaktadır. (V) Dili kullanmadaki zerafeti, kurmaca ile gerçekliğin harmanlaması ve anlatım gücü okununca daha iyi anlaşılmaktadır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde tanıtılan eserin üslubundan söz edilmiştir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. (I) 1860'tan sonra şiirimiz ve yeni nesrimizde eskinin söz sanatları devam ediyordu. (II) Gerçek hayatı ve tabiatı resmetme, yeni fikirler gibi eskiden bilmediğimiz şeyler edebiyata girdi. (III) Bu dönemdeki yenileşme çok aykırı ve fazla modern olmadığı için okuryazar tabakayı oldukça etkiledi. (IV) Sonra Servetifünun'la devam eden ikinci yenileşme daha sert oldu. (V) Bu defa da Batı taklitçiliği başladı yani taklit sahasındaydık, yine yerimizde sayıyorduk.

Yazar, bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde yorum yapmamıştır?

A) I. ve II. B) I. ve III. C) II. ve III. D) II. ve IV. E) IV. ve V.

10. (I) Rahmetli Orhan Şaik Gökyay Hoca, teferruatına kadar anlatır cönkleri. (II) Erol Özbilgen'in de Dergâh'ta cönkün tarihî muhtevası ve yapısı ile ilgili nefis yazıları çıkmıştır. (III) Anadolu insanının geçmiş yüzyıllarda biçimine bakarak "dana dili" adını verdiği, kısa kenar üzerine açılan anonim yazılı defterlerdir, cönkler. (IV) Genel itibariyle cönk, halk şairlerinin kendilerinin veya başka şairlerin şiirlerini topladıkları el yazması diye bilinir. (V) Aslında o, dedelerimizin bütün yaşayış biçimlerini, ruh dünyalarını anlatır bize.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangileri tanımsal bir nitelik taşımaktadır?

A) I. ve II. B) II. ve III. C) III. ve IV. D) IV. ve V. E) I. ve V.

11. (I) Çocuklarını hür düşünceli, ufku geniş ve aydınlık bir kafayla yetiştirmek isteyen anne babaların ilk yapacağı onlara iyisinden, zengin bir kütüphane bırakmaktır. (II) En büyük servet, en değerli miras budur. (III) Çocuklar, kitapların gölgesinde doğmalı, onlara tutuna tutuna büyümelidir. (IV) Bunları söylerken nice zengin kütüphanenin mirasyediler elinde heba olup gittiğini bilmiyor değilim. (V) Günahı biraz da evlatlarına kitap aşkını tattırmayan anne ve babalarındır bunun.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangileri neden-sonuç ilişkisiyle birbirine bağlıdır?

A) I. ve II. B) II. ve III. C) II. ve IV. D) III. ve IV. E) II. ve V.

12. Bir seziş, bir buluş, bir tema, ne kadar yeni ve güçlü olursa olsun, sağlam bir deyişe erişemedi mi ömürsüzdür.

Bu cümleye göre bir şiirin uzun ömürlü olması aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

A) İçeriğinin özgün olmasına
B) Duyguların ağır basmasına
C) Sezgi gücünün kuvvetli olmasına
D) Dilinin sade olmasına
E) Söyleyişinin kuvvetli olmasına

ÖRNEKTİR

13. (I) Behçet Necatigil'in *Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü*'nü taradığımızda 1923'ten 1950 yılına kadar geçen 27 yıllık sürede roman türünde eser vermiş 70 yazarla karşılaşıyoruz. (II) Bu azımsanmayacak bir sayıdır ve içlerinde Halit Ziya gibi bir usta "Edebiyat-ı Cedîde" yazarı da vardır. (III) 1924 yılında kitaplaşan *Kırık Hayatlar*'ın 1901'de Servetifünun'da tefrika edilmeye başlamışken derginin kapanması üzerine yarım kaldığını biliyoruz. (IV) Roman türünün edebiyatımızda teknik açıdan ilk başarılı örneklerini önce *Mai ve Siyah* sonra *Aşk-ı Memnu* romanlarıyla verir Halit Ziya. (V) Halit Ziya, *Aşk-ı Memnu*'yu yazdıktan sonra bir değişiklik fikrinin kendisinde uyandığını söyleyerek *Kırık Hayatlar*'ı kaleme aldığını belirtir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde öznellik söz konusudur?

A) I. ve II. B) II. ve III. C) II. ve IV. D) III. ve IV. E) IV. ve V.

14. (I) Edebî eserin özelde anlatı türünün gerçekle işi ve ilişkisi çeşitli düzlemlerde hep tartışılagelmiştir. (II) Selim İleri'nin *Bir Akşam Alacası* adlı romanı, kurgusuyla bu tartışmaya deneysel boyutta katılan bir ürün olarak karşımıza çıkmaktadır. (III) Sanatçı sorunsalının işlendiği romanlardan biridir. (IV) Bu sorun, üstkurmaca bir anlatım tekniğiyle okuyucuya sunulmuştur. (V) Roman, üçüncü şahıs anlatıcının, her şeyi bilen tutumuyla kaleme alınmıştır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde eserin içeriğinden söz edilmiştir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

15. (I) İhtisaslaşmanın önem kazandığı günümüzde terim anlamlı kelimelere vakıf olmanın önemi artmıştır. (II) Edebiyat gibi geniş bir sahada üstelik bu geniş sahayı alt dallarına ayırmadan ele alan ve ilgili terimleri sadece akademisyenlerin değil, aynı zamanda yolu bir şekilde kitapla buluşan hemen herkesin başvurabileceği bir esere ihtiyaç vardır. (III) Prof. Dr. Turan Karataş, bu ihtiyacı karşılamak üzere nitelikli bir esere imza attı: *Ansiklopedik Edebiyat Terimleri Sözlüğü*. (IV) Karataş bir akademisyen olmasına rağmen hitap ettiği kitleyi iyi tahlil ederek bir eser vücuda getirmiş. (V) Herkesin zevkle okuyabileceği bir eser ortaya çıkarmış.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir amaçtan söz edilmiştir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

16. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde eylem, nedeni ile birlikte verilmiştir?**

A) Ne sen gelin oldun ne ben güveyi
Onun için açık gider gözüm

B) Kardır yağan üstümüze geceden
Yağmurlu karanlık bir düşünceden

C) Sevdaları hülyalı havuzlarda serinler
Sonsuz gibi bir fıskiye ahengini dinler

D) Sihrine uğrattın şaşırttın beni
Aşk ateşi ile pişirdin beni

E) Başım ki fırtınalardan bu anda kurtuldu
Senin dizinde nihayet biraz sükûn buldu

17. Ömer Seyfettin, *Diyet* hikâyesinde Koca Ali adında bir demirci ustasından söz eder. (I) Koca Ali bir iftira neticisinde hırsızlık suçundan mahkûm olur. (II) Şer'i hükümlere göre kolu kesilecektir. (III) Koca Ali'nin kolunun diyetini ödeyecek parası yoktur. (IV) Zengin Hacı Kasap sayesinde kolunun diyetinden kurtulur ancak Hacı Kasap kendisine ölünceye kadar hizmetçilik yapmasını ister. (V) Koca Ali, elinden bir şey gelmediği için mecburen razı olur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde çaresizlik söz konusudur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

18. (I) Roman, faydalandığı türlerin imkânlarını yapısal olarak kullanmakla kalmamış, bu yapıların dil ve anlatım özelliklerini alarak etkisini artırmasını, sınırlarını genişletmesini bilmiştir. (II) Belki de bir zamanlar küçümsenen romanın gerçek gücü yeniliğe açık olmasında yatıyordur. (III) Romanın tarihi, arka planı bilinse bile gidebileceği son nokta hakkında öngörüde bulunmak güçtür. (IV) Fakat modern çağların bazı dinamikleri arasında bu öngörünün ipuçlarını görmek mümkündür. (V) Son dönemde öne çıkan özelliklerinden biri de romanın fantastikten faydalanma eğilimidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde ihtimal söz konusudur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

ÖRNEKTİR

19. (I) Binlerce yıllık bir geçmişe sahip olan Türk toplumunun geleneklerini, kültürünü yansıtan pek çok eser vardır. (II) Okul kitaplarında hikâyelerine sıkça yer verilen Ömer Seyfettin, kültürümüzü işleyen sanatçılarımızdandır. (III) Osmanlı'nın son zamanında gelmiş olmasına rağmen eserlerinin pek çoğunda bizi biz yapan değerleri ele almıştır. (IV) Medeniyetimizin sayfalar dolusu açıklanacak güzelliklerini cümlelerine yetkin biçimde yerleştirmiştir. (V) Bugün hâlâ eserleri okunmaktadır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde kişiselliк ötekilerden ağır basmaktadır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

20. (I) Her toplum, bünyesinde meydana getirilen edebî eserlerle her zaman bir ilişki içindedir. (II) Edebî eserler bağlı oldukları milletlerin düşüncelerini yansıtır. (III) İnsanların ilişkilerini, sürdürülen yaşama biçimini ve sosyal zevkini... (IV) Biz buna zihniyet diyoruz. (V) Eserlerde yansıtılan zihniyet, iyi anlaşılabilirse edebiyattan elde edilecek istifade de o oranda artacaktır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde koşula bağlılık söz konusudur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

21. (I) Yazılan her eser ve söylenen her söz, düşünce ve fikir ormanına atılmış bir tohumdur. (II) Zamanı gelince bu tohum sümbüllenecek ve ormanda yerini alacaktır. (III) Hangi yazar var ki yazdığı bir eserle insanlara iyiyi, doğruyu, güzeli göstermek istemez? (IV) Hangi yazar yazdıklarının dilden dile, nesilden nesile aktarılmasını istemez? (V) Her yazar eserleriyle topluma yön vermeyi, ışık tutmayı, rehber olmayı candan arzular.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde benzetme söz konusudur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

22. (I) Bahar gelince Akdeniz kıyıları bir başka masala döner. (II) Rüzgâr estikçe göz kırpan o güzelim beyaz çiçekler bir yıldız yağmurudur. (III) Turunçgiller çiçeğe durunca özellikle, körfezin yeşil kolyesi Erzin'den geçerken, bahçeler boyu büyülenir kalırsınız. (IV) Sahil iklimini soluyan şehirlerin caddelerini süsleyen turunçgiller, Âdem nesline zarif bir armağanıdır. (V) Bu meyvenin değişik isimleri de var: belledonya, şeker portakalı...

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi yazınsal bir söylem <u>içermemektedir</u>?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

23. (I) Şiir yazmaya aruzla başlamış ancak aruzu terk ederek Hecenin Beş Şairi'nden biri olmuştur. (II) Aruzla söylediği şiirlerini "Gülistanlar ve Harâbeler" isimli kitapta toplamıştır. (III) Sanatçı, tiyatro türündeki güzel örnekleriyle tanınmıştır. (IV) "Nedim", Lale Devri'ni ve Nedim'i yaşatmaya çalışan sanatçının önemli eserlerinden biridir. (V) O yine de şair olarak kabul edilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangileri nesnel bir nitelik <u>taşımamaktadır</u>?

A) I. ve II. B) I. ve III. C) III. ve IV. D) IV. ve V. E) II. ve V.

24. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tanım yapılmıştır?

A) İnsan çıkarını iyi düşünmelidir.
B) Sabır, yüzünü hiç eksiltmeden acıyı yudum yudum içebilmektir.
C) Çalıştığın ölçüde kazanırsın.
D) Yağmurun yağmasıyla içimiz ferahladı.
E) Gençlik, coşkun akan suya benzer; önüne bentler konulmalı.

ÖRNEKTİR

Doğru: ..... Yanlış: ..... Net: .....

- Cümle Yorumu
- Karma Anlam Bilgisi

1. I. Osmanlı Türklerinin yükseliş çağlarında bir savaşın önce politik hazırlığı yapılırdı.

II. Savaşılacak devletin jeopolitik durumu göz önüne alınır, büyük bir diplomatik gayret sarf edilirdi.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

A) Osmanlı Türklerinin yükseliş çağlarında bir savaştan önce her türlü hazırlık yapılır, savaşılacak devletin jeopolitik durumu incelenir ve barış çözümlerine riayet edilirdi.
B) Osmanlı Devleti'nin ilk dönemlerinde bir savaşın öncelikle politik hazırlığı yapılır, savaşılacak devletin sosyal ve siyasi şartları göz önüne alınır, diplomatik bir uğraş içine girilirdi.
C) Osmanlı Türklerinin yükseliş çağlarında bir savaşın ön hazırlığı yapılır, savaşılacak devletin jeopolitik ve ekonomik durumu göz önüne alınır, büyük bir diplomatik gayret sarf edilirdi.
D) Osmanlı'nın en parlak döneminde bir savaşın ilk olarak politik hazırlığı yapılır, savaşılacak devletin coğrafi ve siyasi durumu göz önüne alınır, diplomatik çaba içine girilirdi.
E) Osmanlı'nın yükselme döneminde bir savaşın evvela siyasi hazırlığı yapılır, savaşılacak devletin jeopolitik durumu hesap edilir ve büyük bir diplomatik çaba gösterilirdi.

2. Büyük Fransız şairi Rimbaud, "Sanat gaibi keşfetmektir." der.

Rimbaud, bu sözüyle aşağıdakilerin hangisini anlatmak istemiştir?

A) Bireysel konulardan bahsedilmesi gerektiğini
B) Güçlü bir sezgiyle yeni buluşların ortaya konması gerektiğini
C) Sanatın duygulara hitap etmesi gerektiğini
D) Sanatın toplumdan haber vermesi gerektiğini
E) Olayların üzerinde daha fazla durulması gerektiğini

3. Şiir seviyemizin yükselmesinde ciddi eleştirmenlerin, bilgili eleştirmeci sayısının artmasının büyük tesiri oldu.

Aşağıdakilerden hangisi, bu cümleye anlamca <u>en yakındır</u>?

A) Şiirimizin gelişmesi, şiir eleştirmenlerinin belli ölçütlere bağlı kalmasına bağlıdır.
B) Şiir eleştirisi yazmak için şiiri ve şairi iyi bilmek gerekir.
C) Şiiri ileri götürmek, şiir eleştirmenlerinin başlıca görevidir.
D) Şiirimizin farklı eleştirmen ve şairlere ihtiyacı vardır.
E) Şiirimizin ilerlemesinde, aydın ve işini bilen eleştirmenlerimizin katkısı inkâr edilemez.

4. Çağımızda sosyal medya, iletişimin şeklini ---- değiştirmiştir. Zira geleneksel iletişim araçları, artık ---- tarihinin tozlu raflarındadır. Sosyal medya sayesinde iletişim alabildiğine kolaylaşmış ve hızlanmıştır. Bu durum, ----- üzerinden hızlı veri ve bilgi transferine imkân tanımıştır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) ivedilikle– sanat - bilgisayar
B) kısmen – insanlık - gazete
C) tamamen– bilim - bilişim
D) toptan – düşünce - televizyon
E) bütünüyle – iletişim - internet

5. O yıllarda ben kendimi aradım ve buldum. Fakültelerden kopuşum bu yüzdendir, kaçışım bu yüzdendir, bana verilen imkânlardan kaçışım bu yüzdendir; sırf kendimi kurtarayım, bana kimse yol göstermesin, yapmak istediğimi engellemesin, yapmak istemediğime zorlamasın diyedir bu kaçışlar.

Kendisinden böyle söz eden bir kişi aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilebilir?

A) Özverili B) Özgür C) Kurnaz D) İyimser E) Kaygılı

6. Hayal de hatıra da su altında birer eşya gibidir; hayal yaklaşamadığı, hatıra ayrıldığı, koptuğu için, ikisi de gerçeğe bir hayli uzaktır.

Bu cümleyle aşağıdakilerden hangisi anlamca birbirine <u>en yakındır</u>?

A) Anıları ayakta tutan, sönük, ümitsiz hayallerdir.
B) Anılar geride kalmıştır, hayaller ilerdedir.
C) Hiçbir olay yaşandığı anın duygularıyla ve düşünceleriyle tam olarak geleceğe aktarılamaz.
D) Anılar yaşandığı anın niteliklerinden uzaklaştığı, düşler de onlara ulaşamadığı için yaşamın aynısı olamaz.
E) Yaşadığımız olaylarla kurduğumuz düşler bazen birbirinden çok farklı olabilir.

ÖRNEKTİR

7. I. Dil sorununu tek başına ele almak mümkün değildir.
II. Her halkın sahip olduğu değerler vardır ve dil de bunların en kıymetlisidir.
III. Bütün halkların en önemli değeri dildir.
IV. Eğer halklar dilini kaybetmişse bütün değerlerini kaybetmişlerdir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

A) I. ve II. B) II. ve III. C) III. ve IV. D) I. ve IV. E) II. ve IV.

8. • Dillerin kaynağı, tarihin karanlık dönemlerine uzanmaktadır.
• Filologların konuya ilişkin araştırmaları, bunu doğrular niteliktedir.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dillerin kaynağına dair araştırmalar, dillerin kaynağının tarihin yakın dönemlerine uzandığını doğrulamaktadır.
B) Filologların dillerin kaynağına dair araştırmaları, dillerin kaynağının tarihin karanlık dönemlerine uzandığını doğrulamaktadır.
C) Filologların dillerin kaynağına ilişkin araştırmaları, dillerin karanlık geçmişini açıklamaya dönük bilgileri içermektedir.
D) Dillerin kaynağının tarihin karanlık dönemlerine uzandığı birçok filolog tarafından teori olarak sunulmuştur.
E) Filologların tarihin karanlık dönemlerine ilişkin araştırmaları, dillerin kaynağına dönük bilgilerin belirginleşmesini sağlamıştır.

9. (I) Bence her roman içten gelme bir şeydir. (II) Her romancı kendi hatıralarını anlatan bir adamdır. (III) Bence objektif roman diye bir şey yoktur. (IV) Zola, ki bu usulü en çok tecrübe eden adamdır, bir roman yazmak için kömür amelesiyle beraber günlerce yaşamıştır; o da taraflı bir yazardır. (V) Zola, bütün romanlarına kendi idealini, kendi ihtiraslarını koymuştur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, kişisel düşünceye yer verilmiştir.
B) II. cümlede, genelleme yapılmıştır.
C) III. cümlede, bir iddiada bulunulmuştur.
D) IV. cümlede, bir önceki cümledeki düşünce örneklendirilmiştir.
E) V. cümlede, yazarlığın çok güç olduğu açıklanmıştır.

10. (I) *Ankara*, *Yaban*'ın devamı gibi bir şey olacak. (II) Millî Mücadele senelerinin köyünden bu sefer Ankara'ya (kasaba) geliyorum. (III) Fakat bu roman epik bir Ankara romanı değildir. (IV) O zamanın Ankara'sını canlandırmak iddiasını taşımıyor. (V) Ben burada Millî Mücadele Ankara'sından başlayarak modernizm Ankara'sını anlattım.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede, bir varsayımdan bahsedilmiştir.
B) II. cümlede, eserlerindeki mekânsal değişimden söz ediyor.
C) III. cümlede, eserinin destansı bir özelliği olmadığını anlatıyor.
D) IV. cümlede, romanının herhangi bir tezinin olmadığını dile getiriyor.
E) V. cümlede, romanında neyi anlattığını ifade ediyor.

11. MÖ 2700'lerden itibaren Mısır uygarlığında matematik, astronomi ve tıp konularında önemli çalışmaların gerçekleştirildiği, hiyeroglif rakamlarıyla ifade edilebilen on tabanlı sayı sisteminin kullanıldığı ve bu sayılarla matematikte dört işlemin yapılabildiği görülmektedir.

Bu cümleden aşağıdaki yargılardan hangisi kesin olarak çıkarılabilir?

A) Mısır uygarlığında birden fazla bilimle uğraşılmış ve öncü sayılabilecek birçok bilimsel etkinlikte bulunulmuştur.
B) Mısır uygarlığının en belirgin yönü, bilimdir.
C) Mısır uygarlığında binlerce yıl öncesinde dahi bilimsel faaliyetler gerçekleştirilmiştir.
D) Mısır uygarlığı, bilimsel çalışmaların yapıldığı en eski uygarlıktır.
E) Mısır uygarlığında ortaya çıkan ilk bilimler; matematik, astronomi ve tıptır.

12. **Aşağıdakilerin hngisinde ayraç içindeki kavram, birlikte verildiği cümleyle uyuşmamaktadır?**

A) Reşat Nuri, bu romanında Anadolu köylüsünün yaşamını çarpıcı bir biçimde anlatır. (öznel)
B) Şiirlerini yepyeni imgelerle zenginleştiren şair bazı dizelerinde söz tekrarlarına düşüyor. (eleştiri)
C) Yunus Emre, zamanının penceresinden günümüze bakan ve bütün dünyaya mâl olan bir şairimizdir. (evrensel)
D) Yapıtlarımda kendi kültürümden ve insanımdan uzak olmam başarısızlığımın en önemli nedenidir. (öz eleştiri)
E) Yetkin sanatçı, herkesin gittiği yoldan değil başka bir yoldan gidendir. (koşula bağlılık)

ÖRNEKTİR

13. Marguerite, "Ben evde yazarken benimle her şey yazıyordu, dostlarımla karşılaştığımda onları tanımadığım oluyordu." diyor.

Yazarın bu sözüyle anlatmak istediği düşünceye en yakın cümle aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yazmak, çok emek gerektiren bir iştir.
B) Yazmak, gizli kalmış gerçekleri açığa çıkarmaktır.
C) Yazmak, bulutların üstünde gezintiye çıkmaktır.
D) Yazmak, düşüncelerden kurtulup rahatlamak demektir.
E) Yazmak, işine kendini vererek dünya ile bağları koparmaktır.

14. **Aşağıdakilerin hangisinde ayraç içindeki kavram, birlikte verildiği cümleyle uyuşmamaktadır?**

A) Bazı filmler kimilerini ağlatır, kimilerini güldürür. (karşıtlık)
B) Modern roman, klasik roman anlayışındaki gibi uzun bir zaman dilimi içermez. (karşılaştırma)
C) Sözcükleri özenle seçilmiş şiirler bal gibidir, okudukça okurun damağında tadı yayılır. (somutlama)
D) Kitaba gönül vermek, bir kara sevdaya tutulmakla eş anlamlıdır. (yakınma)
E) Şairin bu şiirinde Anadolu köylüsünün yaşam serüveni yansıtılmış. (içerik)

15. Gündelik dille şiir yazılamaz, şiirin diliyle de gündelik yaşam anlatılamaz.

Bu cümleyle aşağıdakilerden hangisi anlamca birbirine en yakındır?

A) Sade dille yazılmış şiirler nitelikli şiirler değildir.
B) Şiirin gerçekliği ile zamanın gerçekliği farklıdır.
C) Gerçekler şiire dönüştürülürken farklılaşır.
D) Şiir dili ile konuşma dili birbirinden farklı olmalıdır.
E) Çok satacak şiirlerin anlaşılabilir olması gerekir.

16. (I) Yazarları seviniz! (II) Onlar; bilmediğiniz bir yerden, bir zaman ve coğrafyadan gelir, içinizdeki volkanı alevlendirir. (III) Kırk yıllık dostunuzmuş gibi sizinle içli dışlı olur. (IV) İsterseniz yok edebilirsiniz onları, silip atabilirsiniz. (V) Elinizde yalnızca kitapları yahut bir sütuncuk yazıları vardır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) I. cümlede bir öneride bulunulmuştur.
B) II. cümlede mecazlı bir söyleyiş vardır..
C) III. cümlede benzetmeye başvurulmuştur.
D) IV. cümlede yapılabilecek eylemlere yer verilmiştir.
E) V. cümlede okurun içinde bulunduğu zor durum söylenmiştir.

17. **Aşağıdakilerin hangisinde ayraç içindeki kavram, birlikte verildiği cümleyle uyuşmamaktadır?**

A) Yönetmen, bu filmin büyük bir rekora gideceğini söyledi. (dolaylı anlatım)
B) Müdür Bey, herkes toplantıya saatinde gelsin, dedi. (doğrudan anlatım)
C) Öyle yetkin bir öykücü ki öykülerini yayımlayacak bir yayınevi bile yok. (kinayeli söyleyiş)
D) Unutmayın, varlıkların ya da kavramların özelliklerinin verilmesi tanım değildir. (uyarı)
E) Otobüs gitmiş olabilir, tramvaya yürüyelim. (kesinlik)

18. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde öykü ve roman arasındaki farklılığa vurgu yapılmamıştır?**

A) Öykü ile roman arasındaki temel farklılaşmadan biri öykü ve romanın sanatçıda doğduğu an ve yazılış sürecidir.
B) Öyküyü doğuran şey ile romanı doğuran şey aynı değildir.
C) Öykü bir terim olarak romandan bağımsızlaşsa da romanın etkisinden kurtulması için zamana ihtiyacı vardır.
D) Bir olayı roman gevşek, konuşma diline bağlı anlatırken öykü, olayını yoğunlaşmış bir dille anlatır.
E) Öykü, gereksiz kelimeleri ve gevezeliği kaldırmaz; romanın ise böyle bir kaygısı yoktur.

ÖRNEKTİR

19. (I) Size bir şey söyleyeyim mi ben, sanıldığının aksine bencil-ler, kendilerini en az seven insanlardır. (II) Çünkü durup kendilerini incelemiş, ölçüp tartmış değillerdir. (III) Eğer kendilerini bilselerdi insan hakikatine de ereceklerdi. (IV) Başkalarının varlığını kabullenip onları anlamaya yöneleceklerdi. (V) İşte şuraya yazıyorum: Kendini en az bilen ve seven kişi bencil adamdır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede bir yanılgıdan söz ediliyor.
B) II. cümlede I. cümlenin gerekçesi açıklanmıştır.
C) III. cümlede insan olmanın koşulu üzerinde durulmuştur.
D) IV. cümlede bir öneride bulunulmuştur.
E) V. cümlede kişisel düşünceyi açıklayan bir yorum yapılmıştır.

20. Jean Cossou, "Şiir ne yapabilir demek, insanoğlu ne yapabilir demektir." der.

Şairin bu sözüyle anlatmak istediği düşünceyi içeren cümle aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şiirin insana verdiği hazla insan her şeyi yapabilir.
B) Şiirin ne yapabileceği, üslubuyla doğrudan alakalıdır.
C) İnsanın yapabileceği her şeyi şiir de yapabilir.
D) Hiçbir şair ne yapabilirim diyerek şiirini kaleme almaz.
E) Şiirin bir şeyler yapabilmesi, geniş kitlelere seslenmesine bağlıdır.

21. Şair, gerçek ile doğrudan doğruya temastadır fakat şiir ----

Bu cümle en uygun biçimde aşağıdakilerden hangisi ile sürdürülebilir?

A) şairin şahsiyetinde bütünlüğünü bulan bir hayal yapısıdır.
B) diğer güzel sanatlarla ilişkili başka bir iklimdir.
C) sağlam bir deyişle ortaya konan yaşam ürünüdür.
D) asıl anlama varmanın yoludur.
E) parça parça güzelliklerin sürüp gitmesidir.

22. Sanatçının ustalarına karşı duyduğu sevgiyi dile getirmesi, yazarı küçültmez; aksine yüceltir çünkü ----

Bu cümle, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisiyle sürdürülemez?

A) okur, yazarda samimiyet ve alçak gönüllülük arar.
B) okur, yazarının kimden esinlendiğini bilmek ister.
C) okur, yazarın hangi kaynaktan beslendiğini merak eder.
D) okur, yazarın bu vefa duygusuna saygı duyar.
E) okur, bu durumda olumlu bakış açısını değiştirebilir.

23. Uygarlıkların gelişmesi için oldukça uygun olan ve Mezopotamya olarak adlandırılan bölgede çeşitli uygarlıklar ortaya çıkmıştır.

Bu cümleden aşağıdaki yargılardan hangisi kesin olarak çıkarılabilir?

A) Mezopotamya, uygarlıkların gelişmesi için en uygun coğrafyadır.
B) Mezopotamya'da tarih boyunca oldukça güçlü pek çok devlet kurulmuştur.
C) Mezopotamya, uygarlıkların var olabilmesi bakımından elverişlidir.
D) İlk uygarlıklar Mezopotamya bölgesinde ortaya çıkmıştır.
E) Uygarlıklar, Mezopotamya'da doğup dünyaya yayılmıştır.

24. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir "olasılık" söz konusudur?**

A) Filmlerdeki sahnelerin sürekli değişivermesi bizi heyecanlandırıyordu.
B) Akrabalarının yanında kalmak zor geliyordu ona.
C) Sınav sistemi önümüzdeki yıl değişebilirmiş.
D) Lise yıllarının sonlarına doğru aklını başına aldı.
E) Mesleğinden gelen bir alışkanlıkla herkese nazik davranırdı.

ÖRNEKTİR

1. I. İnsanlar arası ilişkilerde içtenlik son derece önemlidir. Duygu ve düşünceleriniz, tavır ve söylemlerinizle uyumlu ise içten bir insan olduğunuz söylenebilir. Bu bağlamda içtenlik, dürüstlükle doğrudan ilişkilidir. Karşınızdaki kişi veya kişiler, içten bir tutuma sahip olduğunuzu bilirse size güven ve saygı besler. Böylece onlarla kurduğunuz iletişim nitelikli ve sağlam olur.

II. Okumak, düşünce ve bilgi ufkumuzu alabildiğine genişletir. Okuyan insanların genel kültürü zenginleşir ve yaşama dair bakış açıları çeşitlenir. Okumak, hele ki roman ve hikâye gibi yazınsal türleri okumak, bireyin hayal dünyasında yepyeni pencereler açar. Genel anlamda söylenecek olursa okuduğunuz kitaplar, sözcük dağarcığınızı zenginleştirir. Hele okuduklarınıza kafa yorarsanız mutlaka aktif bir okuyucu hâline gelirsiniz.

Aşağıdakilerden hangisi, yukarıdaki numaralanmış parçaların ortak özelliği olarak gösterilebilir?

A) Tanımlayıcı ifade kullanma
B) Örneklerle destekleme
C) Koşula bağlılık
D) Pekiştirme kullanma
E) Çıkarımda bulunma

2. Nisan, beni adamakıllı inceltiyor. Sabah, ışıklar belirmeden kalkıyorum. İlk işim pencereleri açmak oluyor. Sabahın çılgın kuşları adamı cıvıltılara boğuyor. Bir mübarek hava, bedenimi dirilten bir serinlik alıp yürüyor. Gün ışıklarına doğru bakıyorum. Güneş, merhametli bir anne gibi okşuyor yüzümü. Sokağa içimin ışıkları, nilüfer beyazlığıyla çıkıyorum. Bir de gece boyu yağmur yağmışsa yahut incecik çiseliyorsa, yerler ıslaksa ve toprak diriyse dokunmayın bana. Yürümek, hep yürümek, sokaklarda, eski yapıların anılarından sızan kokular ve yeni yeni uyanan erguvan çiçeklerinin renklerinde yitip gitmek istiyorum.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine <u>başvurulmamıştır</u>?

A) Öykülemeye
B) Betimlemeye
C) Örneklendirmeye
D) Benzetmeye
E) Kişileştirmeye

3. Uzak bahçelerde güneş, ilk yaprakları sarartmanın rahatlığıyla ardında ikindi serinlikleri bırakıp gidiyor. Son çiçekler, dal uçlarında neşeli çocuklar gibi kıpırdıyor. Üzüm salkımları, tanelerini sapsarı ışıldatıyor yapraklar arasından. Akşama doğru, kuşlar saltanatı başlıyor tenha bahçelerde. Ağaçlar, mesut bir yorgunlukla giriyor geceye. Toprak, kuru dallar, otlar tanıdık bir şarkıyla gelen yağmurun serinliğine bırakıyor kendini. Sonbahar, uzak ve serin bahçelerden, gök gürlemeleri, ince yağmur sesleriyle şehre doğru yürüyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Kişileştirme sanatına başvurulmuştur.
B) Varlıklar ayırt edici özellikleriyle verilmiştir.
C) Anlatıma duygular katılmıştır.
D) Farklı duyulardan yararlanılmıştır.
E) Tanıklıklardan yararlanılmıştır.

4. İşini sevmeyen bir yazar, sanatçı var mıdır? Sanmam olacağını. Olsa da sanatçı denmez ona. Ama sanatının delisi olan, onun uğruna olmadık çilelere katlanan pek çoktur. Yazmayınca hayatının kör kuyuya döneceğini söyler bir yazar. Shekaspeare'in, Dostoyevski'nin, Tarık Buğra'nın, Tanpınar'ın ve daha birçoklarının hayatında görebiliriz bunu. Dağlarca, bir mülakatında şöyle der: "Birisi bana dese ki, kitaplarının hepsini yok edeceğiz, öleceksin ama bir kolun dışarıda kalacak, durmadan yazacaksın, seve seve kabullenirim." Bu sözleri söyleyen şairin, yazarken duyduğu mutluluğu düşünebiliyor musunuz?

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisinde verilenlerden yararlanılmıştır?

A) Açıklama - tanımlama
B) Tanık gösterme - örneklendirme
C) Karşılaştırma - öyküleme
D) Örneklendirme - benzetme
E) Tartışma - betimleme

ÖRNEKTİR

5. Mektup bir itiraftır aslında. Yapmak isteyip de yapılamayanlar, pişmanlıklar, hülyalar, bir eserin doğum sancıları, sonra şikâyetleri kendinden, âlemden ve yaşamaktan... Aynı zamanda bir fikir mecmuasıdır mektuplar. Okuyanlara iyi bir kılavuz, ibret dersi olabilir. Kaplan Hoca'nın Ali Ölmezoğlu'na yazdığı mektuplar böyledir. Onlar bize, "Mehmet Kaplan'ın nasıl yetiştiğini, okuduklarını, onlardan nasıl istifade ettiğini, büyük yazar ve eserler vasıtasıyla, karamsar ve ürkek bir köy çocuğunun nasıl bir fikir, kültür ve ilim adamı hâline geldiğini" adım adım izleme fırsatı verir.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) Tanımlamadan yararlanılmıştır.
B) İkileme kullanılmıştır.
C) Bitmemiş cümleye yer verilmiştir.
D) Örneklemeden yararlanılmıştır.
E) Öyküleyici anlatıma başvurulmuştur.

6. Aytmatov, bizde özellikle *Beyaz Gemi, Dişi Kurdun Rüyaları, Gün Olur Asra Bedel* isimli eserleriyle tanınıyor. Belki, daha yakın zamanlarda romanını okumuş olmamdan, beni yazar üzerinde düşünmeye itti. Nedense Kırgız edebiyatında onun yaptığına bizim edebiyatımızdan bir karşılık bulmak geldi aklıma. "Türk edebiyatındaki Aytmatov kim acaba?" diye düşündüm. Şaşıracaksınız ama bende onun karşılığı bir şair oldu: Yahya Kemal. Aytmatov'un "vatan" kavramına yüklediği anlam, ülkesinin manevi varlığını seslendirişi ve oluşturduğu "Kırgız Masalı" ile Yahya Kemal ve eserleri arasında bir yakınlık, bir kardeşlik buldum.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Açıklama yapılmıştır.
B) Karşılaştırma yapılmıştır.
C) Değişik cümle türleri kullanılmıştır.
D) İkileme kullanılmıştır.
E) Yalın bir dil kullanılmıştır.

7. Geçmiş zamanların birinde, bir Han başka bir Han'ı tutsak almış. Bu Han, tutsağına: "Eğer istersen benim kölem olur, yanımda kalır, uzun zaman yaşayabilirsin. İstemezsen, en büyük arzunu yerini getirir, sonra da seni öldürürüm." demiş. Tutsak Han düşünüp cevap vermiş: "Köle olarak yaşamak istemiyorum, beni öldür daha iyi. Ancak öldürmeden önce, benim vatanımdan herhangi bir çobanı buraya getirmeni istiyorum." "Ne yapacaksın çobanı?" "Ölmeden önce ondan türkü dinlemek istiyorum."

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

A) Öyküleme B) Açıklama C) Tartışma
D) Alıntı yapma E) Betimleme

8. Rio havaalanına iner inmez boğulacak gibi oldum. Ama daha kolay alıştım Rio'ya. Eskiden Portekizlilerin yeni kıtaya ayak basmalarından önce yerlilerin oturdukları bu geniş kumsalda lüks oteller, şık apartmanlar yükseliyor şimdi. Santa Teresa Mahallesi'ni dolaştım ilk gün. Kentin merkezinden tramvaya biniliyor. Neredeyse yüz yaşında, eski mi eski sarı bir tramvaya... Bir su kemerinin altından geçip tırmanmaya başlıyoruz. Bahçe içinde iki katlı evler, mozaikle kaplı duvarlar... Ve ağaçlar, kocaman yapraklı bitkiler... Burada meyveleri keşfettim: Guava, mango, hindistancevizleri... İki Rio var. Yoksulluk ile görkemi bir arada barındıran bir kentteyim. Birincisi İpanemada bosanova dinliyor, ikincisi "favela" adı verilen gecekonduların pencerelerinden lüks içinde yüzen kente bakıyor. "Favela" korku ve endişe uyandıran bir sözcük burada ama acıma duygusu uyandırmıyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Açıklama yapılmıştır.
B) Pekiştirilmiş sıfat kullanılmıştır.
C) Alıntıya yer verilmiştir.
D) Karşılaştırma vardır.
E) Nitelendirmelerden yararlanılmıştır.

9. 1980-90 kuşağı pek yakından tanımaz onu. Çünkü on yıldır eser yayımlamıyor, ortalıkta görünmüyor. İçe dönük, onurlu bir yaşantı sürdürüyor kendince. Eserlerini bu devrede tanıyanlar için Nuri Pakdil, bir dağın ardından duyulan gizemli ve muhteşem, aynı zamanda ulaşılması güç bir sesi andırır. Sesin tonu, anlamı sizi bir yerlere götürür; diriltir, yenilenmeye çağırır ama siz onun sırrına eremezsiniz. Rasim Özdenören'in anlattığı gibi "Zaten onu tanımadan, ilkelerini bilmeden anlamak ve kendisiyle iletişim kurmak neredeyse imkân dışıdır."

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Konu sohbet havasında ele alınmıştır.
B) Bazı sözcükler mecaz anlamda kullanılmıştır.
C) Tanımlama yapılmıştır.
D) Benzetme yapılmıştır.
E) Alıntıya yer verilmiştir.

10. Güzel şeyler yazmak geçer içinizden. Mevsim sonbahar olmuş, dışarıda puslu, sıkıntılı bir gün başlamış ne umrunda! Güzel şeyler, sere serpe düşünceler başkaldırmıştır bir kere. Duygularınıza eşlik edecek şarkıları yol boyunca mırıldanacak mısralar ararsınız. Amerikalı bir şair tutar elinizden, Hughes: "Bir insan bir dünya kurmak için yola çıkınca / İlkin kendinden başlar işe, yüreğindeki inançtan." Bugün güzel şeyler yazmak geçiyor içimden, dersiniz. Yazmaya başlarsınız. Ve yazdıklarınızın, düşlediklerinizin olmadığını daha ilk satırda anlarsınız.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Deyim kullanma
B) Çoğullaştırmalara yer verme
C) Nitelendirmelere başvurma
D) Tanık gösterme
E) Eksiltili cümle kullanma

ÖRNEKTİR

11. Gece herkes uyurken biraz daha yukarıya tırmanıyor evler. Bir zenci çocuk sokak kapısını açınca içeriye bulut giriyor. Derme çatma evler rengarenk... Muz ağaçları arasından kente bakıyor. Ama kent onların farkında değilmiş gibi akıp gidiyor caddeler boyunca. "Şeker ekmeği"nin anlamını bilmiyordum, burada öğrendim. Kervanların yiyecek stoğunda önemli bir yeri varmış bu ekmeğin. Uzun, yuvarlak bir nesne. Bu kentin simgesi: Yüksek ve çıplak bir tepe. Teleferikle çıkılıyor. Kent aşağıda, dağla okyanus arasındaki düzlükte, kayalıkların arasında bir yer bulmaya çalışıyor kendine. Doğanın elinden çıkmış bunca ayrıntılı bir danteli ilk kez görüyorum. Uçaklar altımızdan hızla dönüp adaların üzerinden yükseliyor, irili ufaklı körfezler, denize inen orman ve kayalar... Kent aşağıda hepimizi korkutuyor. Burası Konstantin gibi uçurumların kenti.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Sayısal verilerden yararlanma
B) İkilemeler kullanma
C) Doğaya özgü görüntüleri betimleme
D) Benzetmeye başvurma
E) Anlatıcının duygusal etkilenmesini yansıtma

12. Saklıkent tam bir doğa harikası. Yaz aylarında yerli ve yabancı turistlerin uğrak yerlerinden bir tanesi. Akdağ'ın eteklerinde kayalar arasında yer alan Saklıkent'in suyu, yaz aylarının sıcak dönemlerinde bile ayaklarınızı donduracak soğuklukta. Saklıkent kanyonu yüzyıllar boyu akan kar sularının açtığı yaklaşık 100 metre yüksekliğinde, 18 km uzunluğunda bir kanyondur. Adrenalin sevenler bu kanyonda zorlu bir tırmanış ve yürüyüş ile ilerleyebilirler. Ama strese girmeden kanyonun tadını çıkarmak istiyorsanız hemen girişte, yaklaşık 150 metre uzunluğunda ve kayalara monte edilmiş köprülerden yürüyerek köprünün sonunda buz gibi sularla karşılaşabilirsiniz.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Açıklama
B) Dokunma duyusu
C) Benzetme
D) Sayısal veriler
E) Kişileştirme

13. Uzaktan baktıkça fakir bir güneşin ardından, sonbaharın sağanak sağanak şehre yürüdüğünü görürsünüz. Hüznünüze, ekmek ayvalarının tüylü, serin sarısı, sonbahara çıtır çıtır gülen nar kırmızısı karışır. Islak bahçelerde çürümüş üzüm kokusu... Dağlar, dağlardan hızlı hızlı geçen bulutlar... Orada, sonu gelmeyen dağların ardında, anne durur, kardeşler bekleşir. Avlularda sonbahar çiçekleri pervasız açmıştır. İğdeler salıvermiştir kokularını. Evlerden çılgınca bir eylül kokusu yükselmektedir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmamıştır?

A) Bitmemiş cümlelere
B) Karşılaştırmaya
C) İkilemelere
D) İmgelere
E) Farklı duyulara

14. Hafızamda yer tutmuş filmler ve romanlar var. Evet onlar, ellerinden tutmuş tutup bana getiriyor şehirleri. Beyaz Geceler'in, Anna Karenina'nın Petersburg'unu, İngeborg Bachmann'ın Otuz Yaş'ta, Malina'dan resmettiği Viyana'yı güz mevsiminde koyu kırmızı kiraz ağaçlarının tutuşturduğu caddeleri... Yine bir şair arkadaşımın anlata anlata bitiremediği Viyana akşamlarını... Karanlık olayların, entrikaların kurşuni şehri Berlin, her daim sisler içinde bulunan Londra... "Bir zamanlar Amerika" olan, "Batı Yakasının Hikâyesi"nden süzülüp gelen New York...

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Örneklemeden yararlanılmıştır.
B) Yinelemeye yer verilmiştir.
C) Alıntı yapılmıştır.
D) Farklı mekânlardan bahsedilmiştir.
E) Eksiltili cümleler kullanılmıştır.

15. Tabiatüstü özellikler gösteren kahramanların hayatlarının ve olayların anlatıldığı hikâyelerdir efsaneler. Hayal gücünün ürünü olarak ortaya çıkan efsaneler için dilimizde değişik isimler kullanılmıştır. Farsçadan geçen "fesane", Yunanca'dan geçen "mit", "mitos" sözcükleri bu hikâyelere ad olarak verilmiştir. Bugün, ilk devirlerden zamanımıza kadar ortaya çıkmış efsaneleri araştıran disiplin veya bilim dalına "esâtir" veya "mitoloji" denmektedir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangileri ağır basmaktadır?

A) Tartışma - alıntı yapma
B) Örneklendirme - tanık gösterme
C) Betimleme - karşılaştırma
D) Öyküleme - açıklama
E) Açıklama - tanımlama

16. Nihayet Erzurum Kalesi'ne çıktık. Önümüzde henüz sararmaya yüz tutmuş ekinleriyle emsalsiz bir panaroma dalgalanıyordu. Doğu tarafında çıplak dağlar biter bitmez küçük köyleriyle, ağaçlık su başlarıyla, enginliğiyle ova başlıyordu. Daha uzakta Anadolu'nun şiir, gurbet kaynağı olan halkımızın duyuşundaki o keskin hüznün belki de sırrını veren dağlar vardı. Günün büyük kısmını orada geçirdik. Sonra şehrin ovaya karıştığı, Belediye Bahçesi'nin biraz ötesindeki yeni bir okul binasına girdik.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Öyküleyici bir anlatım kullanılmıştır.
B) Karşıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır.
C) Gözlem gücünden yararlanılmıştır.
D) Öznellik ağır basmaktadır.
E) Beğeni duygusu vardır.

ÖRNEKTİR

17. Kırk odalı saraylara benzeyen Uçhisar Kalesi, üzerindeki karlar daha da etkileyici. Karın tül gibi örttüğü kalenin tepesine çıkanlar güvercinlerin gözüyle görürler tüm vadiyi. Kaleye tırmanan üç kişi yukarıdan el sallıyor bana. Ben de göremediğim güneşin peşinden giden güne... Kapadokya'nın en güzel saatleridir gün batımları ve doğumları. Buna bir de kar eklendi mi bir başka büyü kaplar ortalığı. Bir yandan karın üzerinde parlayan ay, bir yandan kayaların oluşturduğu gölgeler, göz göz güvercin yuvaları ve bir de ara sıra duyulan bir güvercinin kanat çırpması... Uzatın elinizi çekin o büyü yorganını üzerinize ve bekleyin sarmalasın sizi Kapadokya.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Çoğullaştırmalara yer verme
B) Sessel yinelemeden yararlanma
C) Benzetmeye başvurma
D) Örnekten yararlanma
E) Duyularla algılanan ayrıntılara yer verme

18. Nasrettin Hoca hakkında yazılan eserlerin neredeyse bütününde temel konu, onun doğum ve ölüm tarihleri, yaşadığı çağ ve yerlerdir. Bana kalırsa boşunadır bunların hepsi. Önemli olan Hoca'nın bizim aramızdaki, kültürümüz içindeki yeridir. Doğum ve ölümüyle, yaşadığı yerlerle ilgili bilgiler Hoca'nın mizah gücüne, bizim gönlümüzdeki kıymetine yeni bir şey eklemeyecektir. Nasrettin Hoca, latifelerinden başkası değildir. Onun hayatı ve kişiliği, Türkçenin konuşulduğu sahalarda dolaşıp duran yüzlerce, binlerce hikâyeciğin içinde gizlidir. Yazıya geçirilmiş fıkralarını alıp okuyun, karşınıza iyisinden bir Hoca Nasrettin portresi çıkacaktır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

A) Öyküleme
B) Kanıtlama
C) Tartışma
D) Örneklendirme
E) Tanımlama

19. Ötüken Yayınları, unutulmuş değerler diyebileceğimiz kitaplar yayımlıyor son zamanlarda. Bunlardan biri de Şevket Arı'nın *Kırdan Bayırdan Hikâyeler* isimli kitabı. Şevket Arı bir edebiyat adamı değil, Cumhuriyet'in ilk kuşağından bir ziraat mühendisi. Uzun sayılabilecek yaşamı boyunca Anadolu'nun dört bir yanında çalışmış, mühendislik, müdürlük yapmış, Ankara'da müşavirliklerde bulunmuş. Ömrü çiftliklerde, kırda bayırda ama hep insanların içinde geçmiş. Emekliliğinden sonra yaşadıklarını hikâyeleştirmeye karar vermiş. *Kırdan Bayırdan* yazarın hikâyelerinin bir araya getirildiği 400 sayfalık bir kitap.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

A) Tartışma
B) Alıntı yapma
C) Karşılaştırma
D) Betimleme
E) Açıklama

20. Avrupanın kaldırımları, öyle sıradan bir taş döşemeden ibaret değildir. "Feylesof" lakaplı şairimiz Rıza Tevfik, Avrupa hayranlığını dile getirirken sözü kaldırımlara getirecektir. Ona göre, "Milletin her ferdi bir defa Avrupa seyahatine çıkmalıdır; bir vatandaş oradaki kaldırımları görse büyük hayırdır." Demek ki Londra'nın, Berlin ve Viyana'nın kaldırımları bile, memleketimizin insanına medeniyet dersi vermeye yetecektir. Üstadın bu tavsiyesine uyup hayır getireceği zannıyla Avrupa kaldırımı çiğnemeye ne kadar Türk güzidesi gitmiştir, bilinmez.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

A) Tartışma
B) Betimleme
C) Tanımlama
D) Kişileştirme
E) Benzetme

21. I. Elle yazma, klavye kullanmaya göre daha yavaş gerçekleşse de aslında bu durum öğrenmenin güçlenmesini sağlar. Sinirbilimciler, el yazısı kullanımının gittikce azalmasının gelecek nesillerin okumayı öğrenmesini etkileyeceğini düşünüyor. Her bir harfi elle çizmek, vücut hafızamız sayesinde alfabeyi kavrayışımızı geliştirir. Çocuklar üzerinde yapılan bir çalışma, alfabeyi elle yazarak öğrenenlerin harfleri tanımasının bilgisayarda yazarak öğrenenlere göre daha güçlü olduğunu gösteriyor.

II. Üniversite öğrencilerinde derste dizüstü bilgisayarla ve el yazısıyla not almanın farkının araştırıldığı bir çalışmada el yazısı kullanan öğrencilerin ders hakkındaki sorulara daha iyi yanıt verdiği görülmüş. Bu farkın el yazısı ve klavye kullanımının birbirinden farklı bilişsel işlemleri gerektirmesinden kaynaklandığı düşünülüyor. El yazısı kullanan öğrenciler bilgileri özetleyip yorumlayarak kendi kelimeleriyle ifadeediyor, klavye kullanan öğrencilerse çok daha fazla not alıp daha az zihin faaliyetinde bulunuyorlar. Zihinsel olarak zamanla köreliyorlar.

Aşağıdakilerden hangisi, yukarıdaki numaralanmış parçaların ortak özelliği olarak gösterilemez?

A) Yazım yanlışı bulunması
B) Aşamalı durum bildiren yargı kullanılması
C) Benzer bir içeriğe yer verilmesi
D) Varsayıma dayalı yargılar bulunması
E) Karşılaştırma bildiren yargı kullanılması

ÖRNEKTİR

Doğru: ..... Yanlış: ..... Net: .....

- Paragraf Yorumu
- Paragraf Yapısı
- Paragrafta Yardımcı Düşünce

1. I. Ses; yutak (gırtlak), diş, dudak, dil, burun, ön ve art damak organlarında şekillenerek nefesimiz ve ses tellerimiz ile ortaya çıkan gürültüdür. Bu gürültüleri anlamlı hâle getirmek, insanların yaptığı zihinsel bir eylemdir.

II. Söz gelimi, doğada A diye bir cisim yoktur. Bu sesi anlamlı hâle getirip isimlendirmek işini insanlar zihinlerinden yapar. Doğada "ağaç" diye bir kavram bilinmez, ağaca ağaç adını veren ve ona belli bir misyon yükleyen yine insandır.

II numaralı parçanın I numaralı parçayla ilişkisini aşağıdakilerin hangisi açıklamaktadır?

A) Bir düşünceyi örnek vererek desteklemek
B) Bir yargının doğruluğunu sorgulamak
C) Bir tanımı çürütecek veriler sıralamak
D) Bir fikri tanım yoluyla somutlaştırmak
E) Bir konuyu, karşıtıyla açıklamaya çalışmak

2. Edebiyat adamının işi adım başı sınavdan geçmek değil midir? Bir gazete köşesinde ya da bir dergide yazdığınız yazı, binlerce, belki on binlerce okura ulaşır. Ve bu okur asla homojen değildir. Her düzeyde okur, kendi algılama penceresinden bakar yazınıza. Kendi değer ölçütlerine göre, iyi ya da beş para etmez, diye hüküm verir. Sonuçta binlerce not alırsınız. Kimisi geçer not verir, kimi de sınıfta bırakır sizi. Tüm okurlardan geçer not almak mümkün mü? Oktay Akbal, "Okura Yetişmek" adlı yazısında bu soruya cevap olabilecek bir cümle söyler: "Hiç değilse ortanın üstünde not almak gerekir; ayakta durabilmek, tutunabilmek, belirli bir sevgi, saygı, ilgi düzeyinde yıllarca dayanabilmek için."

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

A) Yazarın her zaman okura da bir alan bırakması gerekir.
B) Yazarın belli bir seviyede durmasında okurun değer ve kriterleri önemlidir.
C) Sanatçının tutkuları, beğenileri, kendi doğruları her şeyin üstündedir.
D) Zamanımızda okurların beğeni düzeyi çok düşmüştür.
E) Gerçek sanatçılar yaşama ve insana başka açıdan bakar.

3. ----. Yayınlanan görüntülerde, CRISPR-Cas9'un bir DNA parçasını nasıl kopardığı gerçek zamanlı olarak izlenebiliyor. Videoda CRISPR-Cas9'un DNA'yı düzenleme süreci tam da bilim insanlarının tahmin ettiği biçimde görülüyor. Video, haziran ayında Montana'da düzenlenen CRISPR 2017 Konferansı'nda, Tokyo Üniversitesinden Biyolog Osamu Nureki'nin sunumu ile ilk kez izletildi.

Bu parçanın başında boş bırakılan yere

I. CRISPR-Cas9, genom düzenlemesinde, son yıllarda öne çıkan bir tekniktir
II. CRISPR-Cas9 tekniği ile ilgili geçtiğimiz günlerde bilim dünyasını heyecanlandıran bir video gösterildi
III. CRISPR-Cas9 teknolojisi, 2012 yılında hedefli genom düzenleme sistemi olarak tanıtıldı ve bugüne değin birçok alanda kullanıldı

yargılarından hangileri getirilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

4. İçinden yazmak geldiğinde bunu asla ertelememeli insan. Ne duyuyorsa dökmeli yazıya. Bunların tamiri, olgunlaşması, demlenmesi sonraki iştir. Böyle olmazsa o heves durdurulur, daha başta susturulursa bir daha ortaya çıkmayabilir. Hep korkak, hep çekingen durur bir yerlerde. İlk heveslerin gerçek bir yazı serüvenine dönüşüp dönüşmeyeceği, ne kadar süreceği belli olmaz. ---- Bunlar da kazanılamayacak, sağlanamayacak şeyler değildir doğrusu. Olmadığını, yazı hevesinin yazarlık katına yükselmeye yetmediğini düşünelim, olsun, neyi yitirmiş olur insan?

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Bu elbette bir kaçış veya kendimizden uzaklaşma değildir.
B) Yazmak, sıkıntı ve dertlerimizden biraz da olsa uzaklaştırır bizi.
C) Bu, biraz da çevreye, edinilecek birikime ve çalışmaya bağlıdır.
D) Yazan kişinin kelime hazinesi de artar.
E) İnsana güç ve mutluluk verir, onu güzellikler içinde dolaştırır.

ÖRNEKTİR

5. **Gazeteci:**
(I) ----
Ozan:
— Hangi konuları işlediğiniz. Toplumsal yönü ağır basan temaları ele alıyorsanız bilhassa sade bir dil kullanma çabası içine girersiniz. Bireysel temalarda ise daha estetize edilmiş bir dile başvurulabilir. Dolayısıyla bir şiirde dilin sınırlarını belirleyen, büyük ölçüde içeriktir.
Gazeteci:
(II) ----
Ozan:
— Sıcak bakıyorum. Çağımızda ne değişmiyor ki şiir de bu değişimden payını almasın? Şiirde gerek şekil gerekse de konu yönünden yeni arayışlara açık olmak gerektiğini her konuşmamda dile getirdim.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) (I) Şiirlerinizde hangi konulara yer verdiniz?
(II) Şiirde yeniliklere nasıl bakıyorsunuz?
B) (I) Şirin dilini belirleyen nedir?
(II) Deneysel şiire yönelik yaklaşımınızı öğrenebilir miyiz?
C) (I) Bir şiirin dili neye göre biçim kazanır?
(II) Genç şairlerin şiir kitabı çıkarmalarına nasıl bakıyorsunuz?
D) (I) Şairin başarısının en temel göstergesi nedir?
(II) Bir şairin farklı edebî türlerde de eser vermesini nasıl değerlendiriyorsunuz?
E) (I) Şiirde kalıcılığı besleyen etken nedir?
(II) Şiirlerinizde hangi ahenk unsurlarını kullanıyorsunuz?

6. I. Düşündüm elbette, hem de defalarca düşündüm.
II. Otuz yıl oluyor memleketime gitmeyeli.
III. Buna evlilik, çoluk çocuk yetiştirme gibi insanı yaşadığı şehre bağlayan sorumlulukları da eklemek lazım.
IV. Gelin görün ki yaşam mücadelesi ve ticari işlerim sebebiyle başımı iş güçten kaldıramadım.
V. Bu uzun süreçte memleketime gitmeyi ve yakınlarımı görmeyi hiç mi düşünmedim?

Yukarıda karışık olarak verilen cümlelerden anlamlı bir bütünlük oluşturulduğunda hangisi baştan ikinci olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. Bir ilkokul öğretmeni, öğrencileri mezun olurken onlara "Hayatta başarılı ve mutlu olmak istiyorsanız söyleyeceklerim kulağınıza küpe olsun." diyerek şu öğütleri verdi:

- Olduğun gibi görün veya göründüğün gibi ol; sevmediğin zaman sever gibi yapma.
- Çevrene önerilerde bulun ama hükmetme, insanları yargılarsan onları sevmeye zamanın kalmaz.
- Rüzgârın yönünü değiştiremiyorsan yelkenleri rüzgâra göre ayarla çünkü dünya karşılaştığın fırtınalarla değil, gemiyi limana getirip getiremediğinle ilgilenir.
- Kaybetmeyi haksız kazanca tercih et; ilkinin acısı bir an, ötekinin vicdan azabı ömür boyu sürer.
- Yılların geçmesine öfkelenme, gençliğine yakışan şeyleri gülümseyerek teslim et geçmişe.

Bu parçaya göre, öğrencilerin başarılı ve mutlu olması için sahip olması gereken özellikler arasında aşağıdakilerin hangisi yoktur?

A) Vefalı olmak
B) Doğal biri olmak
C) Duruma uygun hareket edebilmek
D) İnsanları yönetmekten kaçınmak
E) Yaşına uygun davranmak

8. (I) Şiiri sesli olarak hele müzik ve görüntü eşliğinde, jest ve mimiklerle süsleyerek okumak, onun vereceği tadı bütün bütün öldürmek, şiirin açacağı o sınırsız evreni yok etmek olur. (II) Törenlerde, eğlencelerde alkışlar arasında okunan şiirler ne talihsizdir! (III) En halis şiir bile olsa, orada dizelerin içi boşalır ve geride sadece kuru bir ses ve ona eşlik eden mimikler kalır. (IV) Gerçek bir şiirsever, meydanlarda, stadyumlarda, büyük ve görkemli kalabalıklar önünde şiir okumaktan geri kalmaz. (V) Alkışlar da şiire değil; icracının sesine, performansına ve artistik tavırlarınadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

ÖRNEKTİR

9. ---- İlk çağ düşünürlerinden bugüne, yazıyı ölümle buluşturan pek çok yazar, düşünür ve şair çıkmıştır. *Panathenaikos*, tamamlandığında, yazarı tam 94 yaşındadır. Eflatun 81 yaşında yazı yazarken ölmüştür de o güne değin yaşlılıktan sızlandığı hiç mi hiç duyulmamıştır. Goethe de 81'inde tehlikeli bir hastalık geçirip ölümün iskelesinden dönmüştür ama geri kalan iki yılını, hastalığın acısını çıkartacak kadar yoğun okuma yazma uğraşıyla geçirmiştir. *Şiir ve Gerçek* ile *Faust*'un tamamlanması da Goethe'nin, uzatmaları oynadığı bu iki yıla nasip olmuştur.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Edebiyatın hududunu geçebilenler aramızda çok değildir.
B) Edebiyattan, yazıdan emekli olunamayacağını gösteren birçok isim vardır.
C) Yazıya heves eden birinin, içini iyice dinlemesi gerekir.
D) Konuşacak, paylaşacak birileri olsa kimse yazıya el sürmeyecek belki.
E) Şiir insanı gençleştiriyor, yılların tortusunu ve izini silip atıyor.

10. Sözcükler birer bal küpü ve sihirli oyuncaklar gibidir. Birbirine değdikçe inanılmaz sesler çıkarır. Burada "Bir kelime buldum/ Çın çın öter" diyen şairi hatırlamalıyız. Boşuna söylemiyor şair, her sözcüğün kendine özgü bir sesi ve kokusu vardır. Siz sevip okşadıkça, kulağınıza tutup dinledikçe o size ses verir, balını sızdırır. Sözcüklerin gönlünü edip dostluğunu kazandınız mı artık dil evreninde kapılar yavaş yavaş açılır size. Yeni söyleme biçimleriyle, yeni anlam katmanlarıyla tanışırsınız. Böylece ----

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) sözcüklerin tek bir anlam taşıdığını anlarsınız.
B) dilin estetik yüzleriyle karşılaşırsınız.
C) dilin, halkın içinde daha güzel durduğunu fark edersiniz.
D) yazma işinin dilden geçtiğini anlamış olursunuz.
E) bir romancının dil işçisi olması gerektiğini düşünürsünüz.

11. İster çocuklukta veya ilk gençlikte, isterse sonraki yaşlarda olsun, "yazı"ya başlamak yeni bir yaşama kapı açmaktır. Kendinden öncesini unutturacak bir yaşamdır bu. Bir yazarın asıl hikâyesi, kâğıt üzerine ilk cümlelerini düşürdüğü gün başlamıştır. O gün kaç yaşında olduğu, yaşamın hangi durağında ne işliyor olduğu pek önemli değildir. Yazı aşk gibidir çünkü sahibini kendine, yalnız kendine bağımlı kılar ve geçip gönlüne kurulduğu günden itibaren artık o idare eder günlerini. O günden sonra da yazının âşığı, yeniden düşünmeye, farklı kavramaya, farklı yaşamaya başlar.

Bu parçada yazı ile ilgili aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Kişilerin hayatlarına farklılık getirdiğine
B) Aşk hikâyesi yazmakla ilk adımın atıldığına
C) Kendisine gönül verenleri kendine bağladığına
D) İnsanların yaşamlarına hükmettiğine
E) Sevdalılarının bakış açısını değiştirdiğine

12. Aynştaynyum, doğada bulunmayan, suni elementlerden biridir. "Einsteinyum" olarak da bilinir. Yüksek radyoaktivitesi sebebiyle ısı ve ışık yayan bir elementtir. Amerika'nın ilk hidrojen bombası denemesi sırasında oluşan bulutun parçacıkları arasında keşfedilmiştir. Yaşam için gerekli elementlerden biri değildir. Bu elementin tehlikeli olduğu tahmin edilmektedir. Aynştaynyum, aktinit serisinin bir üyesidir. Metalik ve radyoaktiftir. Herhangi bir pratik kullanımı olmayan Aynştaynyum, hayattayken bir bilim adamının ismini alan ilk elementtir. Adından da anlaşılacağı üzere ünlü fizikçi Albert Einstein'in onuruna isimlendirilmiştir. Einstein'ın bu elementin keşfi veya tanımlanması ile ilgisi yoktur.

Bu parçada "Aynştaynyum" **ile ilgili sorulardan hangisinin cevabı <u>yoktur</u>?**

A) Hangi alanlarda kullanılmaktadır?
B) Isı ve ışık yaymasının sebebi nedir?
C) İlk olma özelliği var mıdır?
D) Hayati lüzumu var mıdır?
E) Adı nasıl ortaya çıkmıştır?

ÖRNEKTİR

13. Kadın ve erkek, romana aynı noktadan ve dönem eşitliği ile başlamaktadır. Kadın için toplumsal anlamda bir kimlik arama, aydınlanma ve var olma sürecinin başlangıç tarihinin, geniş ölçekle romanın başlangıç tarihiyle örtüştüğü fark edilir. Erkek de kadın da nesirde aynı evrelerden geçerek, aynı güçlükleri yaşayarak aynı zeminde yürümüşlerdir. Şiirde öyle midir ya! Kadının şiir noktasında altı asırlık gelenek desteğinden mahrum kaldığı görülür. Erkek şair, yarışa altı asırlık bir avansla başlamıştır. Arkasında divan ve halk şiiri geleneğinin birikimleri vardır. Kadının yapacağı, aradaki muazzam açığı kapatmaya çalışmaktır.

Bu parçada kadın şairlerle ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Düzyazıda çok başarılı oldukları
B) Toplumsal sorunlardan uzak durdukları
C) Okuru duygusal yönden doyurdukları
D) Şiir geleneğinden yararlanamadıkları
E) Erkek şairlerle benzer niteliklere sahip oldukları

14. Selim İleri'nin denemelerini okurken çok iyi tanıdığım biriyle, bir dostumla sohbet ediyormuşum gibi gelir bana. Bu, denemenin tabiatında bulunan bir özelliktir, diyeceksiniz ama ben daha çok üslubuna yansıyan dostane tavra bağlıyorum bunu, onun narin bakışına. Eserlerinde, insanlara, eşyaya ve geçmişe sevgi dolu bir bakış yöneltir sanatçı. Alçak gönüllü ve abartısızdır. Kültürde, edebiyatta, bağnazlıktan, tek boyutluluktan yana değildir. Ne yalan söyleyeyim, onun pek çok denemesini hatta romanlarından bazısını "Bunu niye ben yazamıyorum?" diye çok kıskandığım olmuştur.

Bu parçada Selim İleri'yle ilgili aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Eserlerini sohbet havasında ele aldığına
B) Edebî alanda kıskanç bir yapısının olduğuna
C) Samimi ve ince bir anlatımının olduğuna
D) Süsten, yapmacıktan uzak olduğuna
E) Tek bir düşünceye bağlı olmadığına

15. Şunu inkâr edemeyiz: İnsanın hele bir çocuğun ve gencin edebiyata alışması, okuma sevgisini mayalayan iyi kitaplarla, dili adamakıllı sağlam eserlerle karşılaşmış olmasına bağlıdır. Kötü kitaplardan hiçbir şey kalmıyor geride. Bende uzun yıllardır yaşayan öteki tatlar, binbir güçlükle edinebildiğim ve yine müsait olmayan şartlarda okuma fırsatı bulduğum Batı klasikleridir. Balzac, Hugo, Stendhal, Hamingway... Edebiyatın sihirli değneğini onlar dokundurmuştur bana.

Bu parçada <u>asıl</u> anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dili güzel kullanan nitelikli eserler yaşama bağlar insanı.
B) Batı klasikleri her insanın okuması gereken yapıtlardır.
C) Nitelikli ve dili iyi işlenmiş yapıtlar hafızalarda yer edinir.
D) Kitap okurken okurun seçici olması gerekir.
E) Okuma alışkanlığı çok küçük yaşlarda kazanılmalıdır.

16. Evrenimizde kaç yıldız olduğunu çıplak gözle ya da gelişmiş teleskoplarla sayarak öğrenmeye çalışmak, harcanacak zamanın büyüklüğünden ötürü imkânsız görünüyor. Peki, gökbilimciler bu sorunun cevabını nasıl buluyor? Bu cevaba ulaşmanın yolu; tipik bir galaksideki ortalama yıldız sayısını galaktik kütle üzerinden belirlemek ve bu sayıyı, evrendeki tahmin edilen galaksi sayısıyla çarpmak. İşte gökbilimciler de bunu yapmaktadır.

Bu parçadan

I. Gökbilimciler, evrendeki yıldızların sayısını tespit etmeye çalışmaktadır.
II. Evrene ilişkin yanıtlanamamış bolca soru vardır.
III. Evrende çok sayıda yıldız yer almaktadır.

yargılarının hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

ÖRNEKTİR

Doğru: ..... Yanlış: ..... Net: .....

- Paragraf Yorumu
- Paragraf Yapısı
- Paragrafta Yardımcı Düşünce

1. Hayatın içinde değil, kendi inşa ettiğimiz küçük adacıklarda yaşıyoruz, sokağın ve insanların cahili olarak... Bir gün o küçücük adadan çıkıverince bir yabancı gibi kalıyoruz ortada. Konuşamıyor, yalpalıyor, yürümeyi beceremiyoruz. Göz göze geldiğimizde insanlar bize bakıp gülümsüyor. Ne Mallarme bir şey söylüyor o zaman ne Borges ne de Tanpınar. Notumuzu veriyorlar hemen: "Edebiyat iyi ama hayat bilgisi pek zayıf..."

Bu parçada sanatçı, yazarlarla ilgili aşağıdakilerin hangisinden yakınmaktadır?

A) Kendi yaşamlarını anlatmadıklarından
B) İnsanları doğallıklarıyla yansıtmadıklarından
C) Kendi kabuklarına çekilip halka açılmadıklarından
D) Olayları irdelemediklerinden
E) Estetik hazzı tattırmadıklarından

2. (I) İnsanın zamanı algılaması hem kültürel hem çok boyutlu bir sorundur. (II) Kültüreldir çünkü zamanı; konuştuğumuz dile, ait olduğumuz uygarlığa ve çevreye göre farklı biçimlerde algılarız. (III) Çok boyutludur çünkü zamanı; seçtiğimiz bakış açısına göre düzenleriz. (IV) Zaman kavramı sanat alanında da önemsenmiş, bu kavrama değişik işlevler yüklemiştir. (V) Zaman kavramının sanat eserlerinde çok değişik şekillerde algılandığını görürüz. (VI) Mesela sanat dalları gerçekliği zaman-mekân boyutlarında birbirinden değişik tarzda algılar.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerden hangisiyle başlar?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

3.
I. Aksine gerçek başarı, maddi olanakların kısıtlı olduğu, sıkıntılı ve amansız durumlarda elde edilen başarıdır.
II. Bu söz, kaptanın ustalığının fırtınalı ve dalgalı denizde anlaşılabileceğini imliyor.
III. "Kaptanın ustalığı durgunken anlaşılmaz."
IV. Maddi olanakların elverişli olduğu durumlarda başarıya ulaşmak, zafer değildir.
V. Bu meseleye ilişkin çok sevdiğim bir özlü söz var:

Yukarıda karışık olarak verilen cümlelerden anlamlı bir paragraf oluşturulduğunda hangisi son cümle olur?

A) IV B) II C) V D) III E) I

4. **Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olamaz?**

A) Öyküde aktarılan olayların sahnesi ve bu sahnenin dekoru durumunda olan mekân, öykünün temel elemanlarından biridir.
B) Klasik romanlarda bu tarzda ele alınan mekân modern romanlarda başka şekillerde algılanır.
C) Wellek, bir edebî sanat eserinin sebep-sonuç metodu ile incelenmesinde tasvir, tahlil ve değerlendirme gibi meselelerden vazgeçilemeyeceğini söyler.
D) Öykünün konusu insandır; öykücü, insanı anlatmak için yola çıkar.
E) Türkçede kahraman ve karakter kelimeleri yerine sıklıkla "kişi" kelimesi kullanılmaktadır.

5. Navier-Stokes Denklemi, Newton'un ikinci yasasını akışkanlara uygulayarak akışkanların davranışlarını belirtir. Hemen bir hatırlatma yapalım. ----. Bu denklem kullanılarak akışkanlar mekaniğinin kullanıldığı her alanda ilerleme kaydedilmiştir. Akışkanlar mekaniğinin en bilinen kullanım alanı otomobil sektörüdür. Arabaların otomatik viteslerinin, ısıtma ve klima sistemlerinin hatta yağlama sisteminin tasarımında akışkanlar mekaniği kullanılmaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yere

I. Newton'un ikinci yasasını açıklayan bir denklem söz konusudur
II. Newton'un ikinci yasası F=ma denklemi ile ifade edilir
III. Navier-Stokes Denklemi, Newton'un çalışmalarına zemin teşkil etmiştir

cümlelerinden hangileri getirilemez?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

6. (I) Son yıllarda on üç, on dört roman yazdım. (II) Bunları da bir değil, birkaç takma adla gazetede yayımladım. (III) Romancı olmaya özenmediğim için, kendi adımı kullanmadım. (IV) Birkaç tane şiir çevirim de oldu. (V) Romancı olmaya özenseydim, hiç çekinmez imzamı atardım. (VI) Kendimi romancılıkta öne çıkarmaya çalışırdım.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

ÖRNEKTİR